Ազգ
Azg
armenian daily
17 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1996. ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 238 (1244)

«Նաիրիտը» չպետք է ներկայացվի միջազգային մրցույթի»

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍՏ. Հանրապետությունում սեփականաշնորհման նոր ծրագրի իրականացման հետ կապված, կառավարությունը մտադիր է միջազգային մրցույթի ներկայացնել 16 խոշոր ձեռնարկություն, այդ թվում նաեւ «Նաիրիտ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը: Այս կապակցությամբ «Նաիրիտ» գործարանի տնօրեն Գ. Ներսիսյանը մեր զրույցի ժամանակ վերջինս տեղեկացրեց, որ բացարձակապես անընդունելի է իրենց գործարանը ներկայացնել միջազգային մրցույթի եւ կառավարությունը չպետք է սխալվի նման մոտեցում դրսեւորելով, որովհետեւ համանման արտադրական գործունեությամբ զբաղվող աշխարհի խոշորագույն ֆիրմաները ամեն ինչ կանեն գնելու եւ փակելու «Նաիրիտը»: Ըստ Գ. Ներսիսյանի, «Նաիրիտը» ազգային հարստություն է եւ անընդունելի է ժամանակավոր փոքր օգուտներ վաստակելը, որոնք կարող են ճակատագրական նշանակություն ունենալ ամբողջ ոլորտության համար:

ՎԱՏԻԿԱՆ

Կաթոլիկ եւ հայ եկեղեցիները վերջ են դնում 1500 տարվա տարակարծությանը

Ինչպես մեզ, այնպես էլ մեր ընթերցողների վրա գայթակղիչ տպավորություն էր թողել մեր թերթի շաբաթ օրվա համարում «Հռոմի պապը «մասնակի հաշտության» համաձայնագիր է ստորագրել Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հետ» վերնագրի ներքո գերմանական DPA գործակալության Վատիկանից ստացված տեղեկությունը, հակառակ որ այն հրապարակել էինք «ամենայն վերապահությամբ»: Այսօր Մայր աթոռի մամլո դիվանից ստացված հաղորդագրությունը որոշակի լույս է սփռում հարցի վրա, թեեւ մտավախությունների ամբողջական փարատման համար երեւի պետք է սպասել Վեհափառ Հայրապետի վերադարձին, երբ խոստացված մամլո ասուլիսի ընթացքում նա անձամբ կմեկնաբանի ու կպարզի ամեն բան: Մինչ այդ, հարցի մեջ առավել հստակություն է մտցնում Հռոմի պապի եւ Ամենայն հայոց հայրապետի միջեւ կնքված համաձայնագրի տեքստը, որն անգլերենից մեր թարգմանությամբ լրիվ ներկայացնում ենք 3-րդ էջում: Այն խոսում է ոչ թե 2 եկեղեցիների միության, այլ նրանց միջեւ առկա դարավոր տարակարծությունները վերացնելու մասին: Միայն թե, այս պայմաններում, անհասկանալի է մնում միջազգային լրատվական գործակալությունների պնդումները հայ եւ կաթոլիկ եկեղեցիների միության մասին: Օրինակ Ռոյթեր գործակալության դեկտեմբերի 13-ի հեռագրալուրը, որտեղ բառացիորեն ասվում է, որ «Պապն ու Գարեգինն ասացին, որ իրենք համաձայն են իրենց երկու եկեղեցիների իրողական միությանը»: Սպասենք հայ եկեղեցու պատվիրակության վերադարձին:

Դեկտեմբերի 13-ի առավոտյան տեղի ունեցավ առանձնազրույց Հովհաննես-Պողոս Բ պապի եւ Գարեգին Ա կաթողիկոսի միջեւ՝ Սրբազան Քահանայապետի նստավայրում: Առանձնազրույցը տեւեց ավելի քան մեկ ժամ, որից հետո պապի անձնական գրադարանում տեղի ունեցավ ընդունելություն՝ մասնակցությամբ հայ եւ կաթոլիկ եկեղեցիների բարձրաստիճան հոգեւորականների:

Հովհաննես-Պողոս Բ պապի եւ Գարեգին Ա կաթողիկոսի կողմից ներկաներին ուղղված ողջույնի խոսքերից հետո կարդինալ Էդվարդ Իդրիս Կասիդին ընթերցեց երկու հոգեւոր առաջնորդների կողմից կազմված եւ ստորագրված միասնական հայտարարությունը:

Հայտարարության մեջ այնուհետեւ, հստակ կերպով, արտահայտվում եւ դրսեւորվում են երկու եկեղեցիների առաջնորդների ցանկությունը եւ ջանքերը՝ «առկա գործակցության հետագա զարգացման ուղիներ» փնտրելու եւ «բարեսիրական երկխոսության նոր դրսեւորումներ» գտնելու ուղղությամբ:

Փաստաթուղթը եզրափակվում է Հովհաննես-Պողոս Բ պապի եւ Գարեգին Ա կաթողիկոսի՝ ողջ հայ ժողովրդին, Մայր հայրենիքում, Արցախում եւ արտասահմանում, հղած մաղթանքներով:

Ընդունելությունն ավարտվեց լատիներեն ու հայերեն աղոթքներով:

Օրվա երկրորդ կեսին Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետը եղավ Հովհաննես-Պողոս Բ պապի ոչ պաշտոնական ճաշի հյուրը: Ներկա էին նաեւ Երուսաղեմի Հայոց պատրիարք Թորգոմ արք. Մանուկյանը, Կ. Պոլսո Հայոց պատրիարք Գարեգին արք. Գազանճյանը, Հյուսիսային Ամերիկայի Արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսամյանը եւ Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ եպս. Մարտիրոսյանը:

Ճաշի սեղանի շուրջ ընթացած ջերմիկ զրույցի ընթացքում Հովհաննես-Պողոս Բ պապը մեծ հետաքրքրություն ցուցաբերեց Արցախի ներկա դրության եւ այդ տարածաշրջանում Հայ եկեղեցու ծավալած գործունեության կապակցությամբ: Սրբազան Քահանայապետը իր հիացմունքն արտահայտեց նաեւ հայ ժողովրդի տոկունության առթիվ՝ ցուցաբերելով անցյալի Հայոց պատմության եւ ներկա օրերի իրողության մասին խորը տեղեկություն եւ առաջ խոսելով հայ եկեղեցու քրիստոնեական հավատքի ավանդույթների մասին՝ ավելացրեց. «Դուք հաստատել եք մեզ»:

Իր հերթին Գարեգին Ա կաթողիկոսը առաջարկեց ստեղծել երկու եկեղեցիների միասնական մշակման հանձնաժողով, որը պետք է զբաղվի երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերով՝ կրթական, բարոյագիտական եւ միջեկեղեցական բնագավառներում, ինչպես նաեւ Հայաստանին, մասնավորապես աղետի գոտուն եւ Արցախին ցուցաբերվելիք օգնության եւ աջակցության, կրթական բնագավառում համագործակցության հարցերով: Այդ առաջարկները ջերմորեն ընդունվեցին Հովհաննես-Պողոս Բ պապի կողմից:

Նույն օրը երեկոյան Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի այցելության կապակցությամբ Վատիկանում Հայաստանի Հանրապետության ներկայացուցչությունը «Կոլոմբուս» հյուրանոցում կազմակերպել էր ընդունելություն եւ պաշտոնական ճաշ: Ճաշին ներկա էին կարդինալ Էդվարդ Իդրիս Կասիդին, դիվանագիտական ներկայացուցիչներ:

ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար առաջադրվեց Կոֆի Անանը

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՄԱԿ-Ի ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ. WSJ. Խաղաղապահ գործողությունների գծով ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Կոֆի Անանը այսօր Անվտանգության խորհրդի կողմից առաջադրվեց ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի պաշտոնին: Եվ քանի որ այլ թեկնածուներ չառաջադրվեցին, արա միաձայն հավանությամբ, ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեան այսօր գումարվելիք իր 51-րդ նստաշրջանում կհաստատի Անանին Բուտրոս Բուտրոս-Ղալիի զբաղեցրած

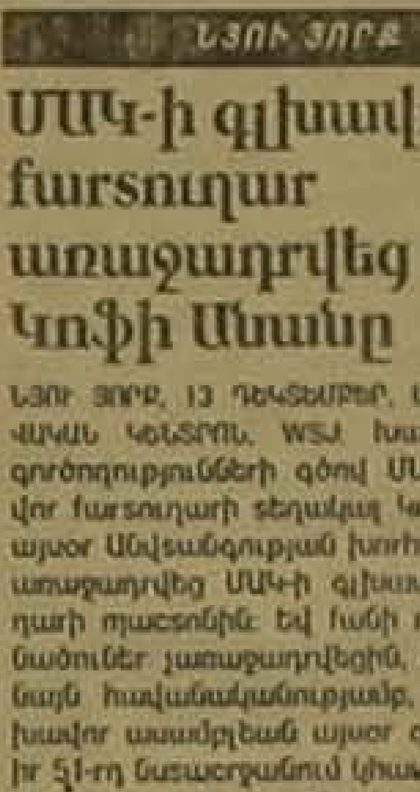

պաշտոնում, ծառայելու 1997 թ. հունվարի 1-ից մինչեւ 2001 թ. դեկտեմբերի 31-ը: Անվտանգության խորհրդի թվով 3725-րդ նիստում, որը գումարվեց դռնփակ, միայն Ֆրանսիան էր սկզբում ընդդիմանում Անանի թեկնածությանը, քանի որ Փարիզը, ի տարբերություն Վաշինգտոնի, պաշտպանում էր Բուտրոս-Ղալիի թեկնածությունը: Սակայն հետո տեղի տվեց, ընթացք տալով ՄԱԿ-ի 7-րդ գլխավոր քարտուղարի նշանակմանը:

Անանը ծնվել է 1938 թ. Գանայում: Սովորել է Կումասիի գիտության եւ տեխնոլոգիայի համալսարանում, ինչպես նաեւ տնտեսագիտության գծով Մակալեստեր քոլեջում: Սովորել է նաեւ Ժնեւի միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտում: Ամուսնացած է շվեդուհու հետ, ունեն 3 երեխա: Կոֆի Անանի մուտքը ՄԱԿ եղել է 30 տարի առաջ: Ծառայել է Ադիս Աբեբայում, Կահիրեում, Ժնեւում, Իսմայիլիայում (Եգիպտոս) եւ Նյու Յորքում: Հատուկ բանագնացի պաշտոններ է վարել Հարավսլավիայում, Ծոցի պատերազմից անմիջապես հետո՝ Քուվեյթում, Իրաքում, իսկ Դեյտոնյան բանակցությունների ամբողջ տեւողությամբ՝ ՆԱՏՕ-ի մոտ: Բացի խաղաղապահ առաքելություններից, երկար տարիներ ՄԱԿ-ում պատասխանատու պաշտոններ է վարել նաեւ կրթության, զարգացման եւ սոցիալական ապահովության բնագավառներում: Խոսելով իր նշանակման լուրը՝ Կոֆի Անանը ասաց. «ՄԱԿ-ի 7-րդ գլխավոր քարտուղար դառնալով, իմ գլխավոր նախապատվությունը պետք է լինի բոլոր անդամ երկրների հետ աշխատելով հետաքրքրությունների ապահովման կազմակերպության նպատակները ու խնդիրները վերստին սահմանել: Համոզված եմ, որ անհրաժեշտ է համաձայնության գալ այն բանի շուրջ, թե ՄԱԿ-ը ինչ կարող է եւ ինչ պետք է անի, եւ ինչ չի կարող: Դրանք պահանջում են բոլոր անդամ երկրների միջեւ կոնսենսուս եւ համագործակցություն: Նրանց հավաքական կամքը, միավորված ռեսուրսները, նրանց ստեղծած՝ թե ինչ կարող ենք մենք միասին անել, որոշելու են գալիք տարիների ՄԱԿ-ի արդյունավետությունը: Եթե գլխավոր ասամբլեան հաստատի Անվտանգության խորհրդի առաջադրումը, ապա ես ձեռնամուխ կլինեմ այս խնդիրների հետամտմանը»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Շենգավիթից» «Չարբախ» գնաց առաջին փորձնական գնացքը

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Ինչպես արդեն հաղորդվել է, դեկտեմբերի 25-ին սպասվում է մետրոպոլիտենի նոր՝ «Չարբախ» կայարանի գործարկումը: Կատարված աշխատանքների որակի ստուգման ու գնահատման համար դեկտեմբերի 16-ին, ժամը 16-ին «Շենգավիթ» կայարանից դեպի «Չարբախ» կայարան շարժվեց առաջին փորձնական գնացքը: Ներկա մասնագետների գնահատմամբ, աշխատանքային գնացքի փորձարկումը հաջող անցավ: Ըստ մետրոպոլիտենի տնօրեն Հրանտ Բեգլարյանի, երկաթգիծը եւ կառույցները նորմալ են, օժանդակ աշխատանքները կատարված են որակով: Դեկտեմբերի 22-ից կսկսվեն փորձնական երթերը, իսկ 25-ից կայարանը կաշխատի կանոնավոր գրաֆիկով:

Հայաստանի քաղաքացու կեղծ անձնագրի համար՝ 5000 դոլար

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության աշխատակիցները դեկտեմբերի 14-ին ձերբակալել են Երեւանի բնակչուհի Գրետա Արմենի Մելքոնյանին՝ ՀՀ քաղաքացիների անձնագրեր կեղծելու եւ արտասահման մեկնողների մուտքի անօրինական հրավերներ պատրաստելու համար: ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ հասարակական կապերի եւ լրատվության վարչությունից հաղորդեցին, որ ինչպես պարզվել է նախաքննության ժամանակ, դեռ 1995 թ. օգոստոսին ԿՀԳՊ ԳՎ քննչական բաժինը քրեական գործ է հարուցել Մելքոնյանի եւ այլ քաղաքացիների նկատմամբ, որոնք պատրաստել եւ իրացրել էին ՀՀ քաղաքացու կեղծ անձնագրեր՝ պահանջելով 5000-ական դոլար: 1995 թ. սեպտեմբերի 26-ին ՀՀ Ազգային ժողովի հայտարարած համաներման որոշման համաձայն, Գրետա Մելքոնյանի նկատմամբ հարուցված քրեական գործը կարճվել էր: Սակայն, քաղաքացուհի Գրետա Մելքոնյանը չանելով համապատասխան հետեւություններ, շարունակել է իր անօրինական գործունեությունը: Հարուցված է քրեական գործ: Նախաքննությունը շարունակվում է:

ՀՀ 16 քաղաքացի ձերբակալվեց լեհ-գերմանական սահմանին

ՎԱՐՇԱՎԱ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍՏ. Հայաստանի Հանրապետության 16 քաղաքացիներ, ներառյալ վեց երեխաներ, ձերբակալվեցին լեհական իշխանությունների կողմից, երբ փորձում էին ապօրինի կերպով Լեհաստանից անցնել Գերմանիա: Լեհական աղբյուրները հաղորդել են, թե հիշյալ հայերը ճամփորդում էին մեծ «Ֆոլկսվագեն»-ով՝ Պոզնանի համարանիշով: Վարորդը եւս ձերբակալված է:

«Բոինգն» ու «Մակդոնալդ Դուգլասը» կմիավորվեն

16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. VOA, RFI. Ամերիկյան 2 խոշոր ավիաշինարարական ընկերություններ «Բոինգն» ու «Մակդոնալդ-Դուգլասը» հայտնեցին միավորվելու եւ աշխարհի ամենամեծ ավիաշինական ընկերություն ստեղծելու ծրագրի մասին: «Բոինգն» առաջարկեց գնել «Մակդոնալդ-Դուգլասը» 13,3 միլիարդ դոլարով: Այժմ իսկ «Բոինգն» աշխարհի ամենամեծ ավիաշինարարական ընկերությունն է, որը մատակարար օդանավեր է արտադրում: Միավորվելուց հետո «Բոինգը» կդառնա տարածքով աշխարհի ամենամեծ ընկերությունը եւ կկարողանա հավաքել Պենտագոնի 200 միլիարդից ավելի արժեք պատվերները: Եթե այս 2 ավիաշինարարական ընկերությունների միավորումը հավանության արժանանա, նրանց մրցակիցը կդառնա եվրոպական 4 երկրների «Աէրոբուս» կոնսորցիումը, որի դիրքերը կթուլանան:

Ռաֆիկ Հարիրին ակնկալում է 5 մլրդ ստանալ Լիբանանի օգտին

16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. VOA. Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Ալ Հարիրին ժամանեց Վաշինգտոն, որտեղ նա իր երկրին օգնություն ցուցաբերելու խնդրանքով մտադիր է դիմել միջազգային դոնորներին: Ռաֆիկ Ալ Հարիրին Լիբանանի վերակառուցման համար ակնկալում է ստանալ 5 միլիարդ դոլար: Ամերիկյան պաշտոնյաները հավաստիացրին, թե դոնոր-երկրների խորհրդակցության ընթացքում կարեւոր հայտարարություններ կարող են արվել, սակայն մանրամասներ չհայտնեցին: Մինչդեռ Լիբանանում նոր բախումներ են տեղի ունեցել Իսրայելի զորքերի եւ Լիբանանում գտնվող արաբական զինյալների միջեւ: Կիրակի օրը Իսրայելի օդանավերը Հարավային Լիբանանում հրթիռակոծեցին «Հզբոլլահի» զինյալների օբյեկտները:

Ուդեյի դեմ մահափորձից հետո Իրաքում 120 մարդ ձերբակալված

16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. VOA. Իրաքի առաջնորդ Սադդամ Հուսեյնը հայտարարեց, թե պատասխան անհրաժեշտ բոլոր միջոցները կձեռնարկի անցյալ շաբաթ իր ավագ որդի Ուդեյի վրա կատարված մահափորձի կապակցությամբ: Ըստ հաղորդագրությունների Ուդեյն առողջանում է: Սադդամ Հուսեյնը մանրամասներ չհայտնեց, սակայն տեղեկություններ կան, թե Իրաքի ընդդիմադիր կազմակերպությունների ներկայացուցիչները հայտնեցին, որ Ուդեյի դեմ կատարված մահափորձի կապակցությամբ մինչեւ 120 մարդ է ձերբակալվել: Մահափորձի պատասխանատվությունը իր վրա են վերցրել մի քանի խմբավորումներ եւ ընդդիմադիր կազմակերպություններ, սակայն Ուդեյ Հուսեյնի դեմ մահափորձի կատարողները մինչեւ այժմ անհայտ են: Ուդեյ Հուսեյնը երկու նախարարության է գլխավորում եւ իր հոր անձնական թիկնապահությունն է հսկում: Ըստ անհայտ լուրերի նա է Հոր դաշնային փախած եւ հետո Իրաք վերադարձած իր 2 փեսաների սպանության գլխավոր պատասխանատուն:

ԱԶԳ

տեղական

ՄԱՄՈՒԼ

Լույս տեսավ «Պայքար» ամսագրի հերթական համարը

Լույս տեսավ Ռամկավար ազատական գիտատեսական, հասարակական, քաղաքական եւ մշակութային «Պայքար» ամսագրի այս տարվա 5-6-րդ միացյալ համարը, որի առաջին՝ «Արմենիան եւ արմենականները» վերտառությամբ նյութը, պատմական գիտությունների դոկտոր Ազատ Համբարյանի հեղինակությամբ, նվիրված է հայ հասարակական-քաղաքական կյանքում Արմենական կուսակցության դերի նորովի լուսաբանմանը, «Արմենիա» պարբերականի եւ արմենականների համագործակցությանը։ Իսկ Արմեն Կարապետյանն անդրադարձել է նույն կուսակցությանը՝ ներկայացնելով նրա խորը դերը Վանի 1996-ի ինքնապաշտպանության գործում։ ՌԱԿ

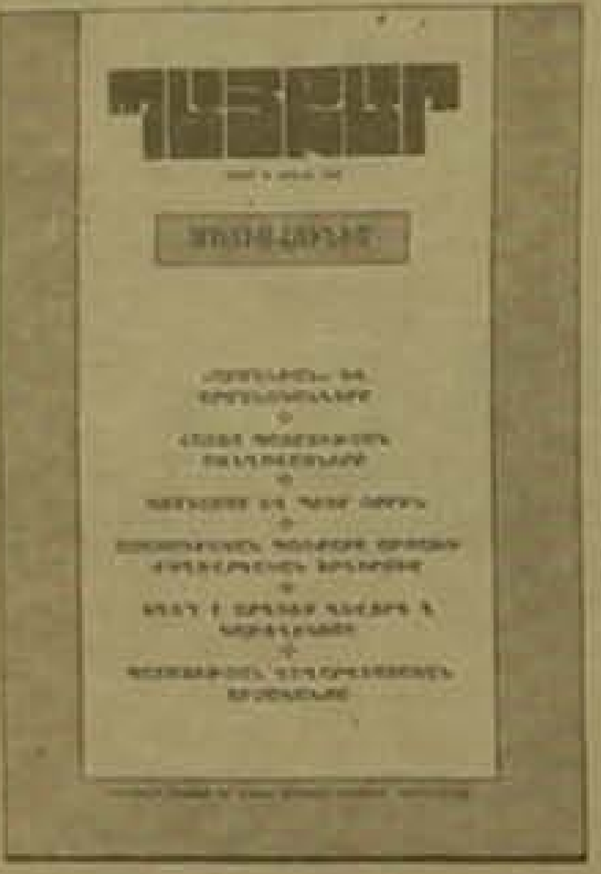

5-րդ տարեդարձի առթիվ Ալեքսանդր Ջաղեւոսյանի ուսումնասիրությունը, առաջինը լինելով այս գործում, փաստորեն ՌԱԿ հիմնադրման, անցած ուղու եւ գործունեության ամբողջ պատմությունն է, որի միայն առաջին գլուխն է ներկայացված այս համարում։ Սփյուռքի ճանաչված գրականագետ Երվանդ Ազատյանի «Վահան Թեքեյան՝ վաղուն բանաստեղծը» հոդվածը նոր խոսք է մեծ քերթողի մարդ-բանաստեղծ-գործիչ յուրահատկությունները բացահայտելու եւ մատուցելու ճանապարհին։ Հայոց հնագույն պատմության մի շարք հարցերին անդրադարձած հայ անվանի գրող Սիփայել Շահիրյանն իր անավարտ աշխատությունում, որից հատվածներ են տպագրված («Հայոց պատմության առեղծվածները»), հետաքրքիր վերլուծություն է կատարել Հայոց բանակի, տնտեսական կարգի, հասարակական հարաբերությունների վերաբերյալ, որը կարող է պատմաբանի համար հղացումների հիմք դառնալ։ Պակաս հետաքրքիր չէ նաեւ Ավետիս Հարությունյանի՝ Հայաստանում 1914-17 թթ. ցարիզմի գաղութային քաղաքականությանը վերաբերող հոդվածը, որը պարունակում է բազմաթիվ նորագույն փաստեր։ Գրիգոր Հակոբյանը ներկայացրել է Ռուբեն Սեւակի դերը արեւմտահայ նորավեպում, իսկ Խաչիկ Սամվելյանը՝ Կոմիտաս-Պիեռ Օբրի համագործակցությունը։ Հետաքրքրությամբ է ընթերցվում Ժենյա Քալանթարյանի հոդվածը, որը լուսաբանում է պատմություն-գեղարվեստական գրականություն փոխկապակցվածությունը՝ ընդգծելով վերջինիս կարեւորությունը պատմության հարցերի վրա լույս սփռելու գործում։ Ամսագրում արծարծվել են նաեւ Արցախի ժողովրդական երգերում ազատագրական պայքարի արտացոլմանը (Ալվարդ Ղազիյան), ՀՀ Ազգային ժողովի 1995-ի ընտրություններին (Վլադիմիր Տուրյան), Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին (Հենրիկ Խառատյան) եւ այլ խնդիրների վերաբերող նյութեր։

Լ. Ա.

ԱՍՈՒԼԻՍ

ՄԱՀ-ը մտահոգ է մեր... կյանքո՞վ

Դեկտեմբերի 16-ին ֆինանսների նախարարությունում մամուլի ասուլիս անցկացրեց Միջազգային արժութային հիմնադրամի պատվիրակության ղեկավար Թ. Կացամբասը։ Իր կարճառոտ բացման խոսքում պրն Կացամբասը նշեց, որ պատվիրակությունն ավարտել է իր 12-օրյա այցը Երեւան, որի ընթացքին արդյունավետ քննարկումներ են եղել կառավարության եւ կենտրոնական բանկի ներկայացուցիչների հետ այն ծրագրերի շուրջ (ESAF), որոնց իրականացմանը սատարում է ՄԱՀ-ը։ Ընդգծվեց, որ պատվիրակության այցը համընկել է այդ ծրագրերի կատարման ընթացքի մեջ նկատվող որոշ շեղումների հետ։ «Մենք եկել ենք քննարկելու այն ուղիները, ընդգծեց պրն Կացամբասը, որոնք նպաստելու են ծրագրի շեղումների վերացմանը»։ ՄԱՀ-ի պատվիրակությունը հույս ունի, թե դա տեղի կունենա մինչեւ հունվարի վերջը, եւ այդ պարագայում իրենք փետրվարի սկզբին կվերադառնան Հայաստան կառավարության հետ քննարկելու 1997 թ. ծրագրի հարցերը։

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, ասուլիսը վարողը պարզաբանեց, որ «շեղում» ասելով իրենք նկատի ունեն կառավարության հարկաբյուջետային քաղաքականության եւ կառուցվածքային բարեփոխումների անցկացման ծրագրերի որոշ խախտումները։ ՄԱՀ-ի կարծիքով, տնտեսությունում նկատվում է հարկերի հավաքման դանդաղում, չեն կրճատվել ծախսերը, կենտրոնական բանկը «զբաղված» է սպել բյուջեին, դրամի փոխանակման կուրսի վրա ճնշում գործադրելու քաղաքականության հետեւանքով կտրուկ նվազել են կենտրոնական բանկի պահուստները, հոկտեմբերի կեսերից եւ հատկապես նոյեմբերին նկատվել է սղաճի աճ 2,4 տոկոսով, որ դեկտեմբերին էլ ավելի կմեծանա, հասնելով տարեկան 8-9 տոկոսի սահմանագծի։

Նկատելով, որ այս ցուցանիշը 1996 թ. համար բյուջեով նախատեսված 18 տոկոսի համեմատ «հրաշալի» է, մասնավորապես սղաճի իջեցումը ողջունելի է մոտ 6 տոկոս տնտեսական իրական աճով, պրն Կացամբասը նշեց, թե «իրենք ոչ մի արդարացում չեն տեսնում 1997 թ. սղաճը 14 տոկոս սահմանելու համար»։ ՄԱՀ-ի պատվիրակությունը հրաշխավորել է Հայաստանի կառավարությանը եւ կենտրոնական բանկին եկող տարի մնալու արդեն ձեռք բերված 10 տոկոս սղաճի շրջանակներում, աշխատանք տանել «ներքին ռեսուրսներ գտնելու», եկամուտները մեծացնելու համար, որոնց հիման վրա էլ սահմանել բյուջեի ծախսային մասը, ավելի եռանդուն իրականացնել բանկային համակարգի բարեփոխումները եւ այլն։

Հերքելով կառավարությունների քաղաքականության վրա տնտեսական լծակների գործադրմամբ ազդելու մեղադրանքները, պրն Կացամբասը նշեց, թե ՄԱՀ-ը միայն սատարում է այդ կառավարությունների կողմից ընդունված այս կամ այն ծրագիրը, ոչ թե պարտադրում դրանք։ «Ուրիշ ումի՞ց Հայաստանը կարող է 150 միլիոնի վարկ ստանալ տարեկան 0,5 տոկոսադրույքով», հռետորական հարցով լրագրողներին դիմեց ասուլիսն անցկացնողը, ենթատեքստում հասկացնելով, թե այդպիսի արտոնյալ վարկ տրամադրող միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունը, բնականաբար, նաեւ պետք է առաջադրի իր պայմանները։ Իսկ պայմանների գլխավորը դարձյալ 1997 թ. համար սղաճի փոքր չափաբաժին սահմանելն է։

Տարօրինակ է, բայց պրն Կացամբասի խոսքից այն տպավորությունը կարելի էր ստանալ, թե իբր ՄԱՀ-ն ավելի շատ է մտահոգվում մեր երկրի համար, քան... Հայաստանի կառավարությունը, որի հետ բանակցությունների երկրորդ փուլը կսկսվի փետրվարի սկզբին։

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՍԵՄԻՆԱՐ

Սահմանադրական դատարանը կդառնա ավելի «մատչելի»

Դեկտեմբերի 14-ին ՀՀ Սահմանադրական դատարանում տեղի ունեցավ սեմինար «Օրենքի սահմանադրականության հարցի որոշման միջազգային փորձը եւ դրա դասերը» թեմայով։ Ընդարձակ զեկուցմամբ հանդես եկավ ՀՀ Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը։ Նա հանգամանալից մի անդրադարձ կատարեց սահմանադրական դատարանների առաջացման ու զարգացման պատմությանը, տարբեր երկրների սահմանադրական վերահսկողության պրակտիկ փորձին, դրանց ընդհանրություններին ու տարբերություններին։

Ամենաուշագրավն այն էր, որ պրն Հարությունյանը արտահայտեց Հայաստանի Սահմանադրական դատարանը երկրի քաղաքացիների ու կազմակերպությունների համար ավելի «մատչելի» դարձնելու մի շարք նկատառումներ, ընդգծելով, թե առաջիկայում աշխատանք պետք է կատարվի այն ուղղությամբ, որպեսզի ընդլայնվի Սահմանադրական դատարան դիմելու իրավունք ունեցող սուբյեկտների ցանկը։ Օրինակ, նրա կարծիքով, ՍԴ դիմելու իրավունք կարելի է վերապահել ոչ թե Ազգային ժողովի պատգամավորների մեկ երրորդին, այլ մեկ հինգերորդին, գուցե նույնիսկ՝ առանձին պատգամավորների։ Այս համատեքստում լայնորեն դիտարկվեց անհատ քաղաքացիների սահմանադրական ազատությունների եւ իրավունքների պաշտպանման մեխանիզմների կատարելագործման խնդիրը, դրանց խախտումների դեպքում Սահմանադրական դատարան դիմելու հնարավորությունների ստեղծման հարցը։

Վերջում պրն Հարությունյանը պատասխանեց մասնակիցների եւ լրագրողների հարցերին։

«Քաղաքացիական ֆորումի» եզրափակիչ սեմինարը Գյումրիում

Ժողովրդավարական-քաղաքագիտական կենտրոնը եւ Ֆրիդրիխ Էբերտի հիմնադրամը ուրբաթ օրը «Քաղաքացիական ֆորում» ծրագրով եզրափակիչ սեմինար անցկացրին Գյումրիում։ Զրույցն այս անգամ նվիրված էր Հայաստանի 1996 թ. քաղաքական եւ տնտեսական հիմնահարցերին։ Հանդես գալով առկա քաղաքական հիմնահարցերի, այդ թվում Լիսաբոնի գագաթաժողովից հետո արցախյան խնդրի շուրջ առաջացած իրավիճակի վերլուծությամբ, ժողովրդավարական քաղաքագիտական կենտրոնի տնօրեն պրոֆ. Սուրեն Զոլյանը խոսեց մասնավորապես հանրապետությունում իշխանության լեգիտիմության ճգնաժամի հաղթահարման, կառավարման համակարգը կտրուկ փոփոխությունների ենթարկելու անհրաժեշտության մասին։ Ըստ պրն Զոլյանի, անցանկալի զարգացումներին դիմագրավելու համար այսօր մեզ անհրաժեշտ է երեք բան՝ ազգային համաձայնություն, քաղաքացիական հասարակություն եւ կայուն զարգացման հնարավորություն։

Հայաստանի ճարտարագիտական ակադեմիայի թղթակից անդամ Մխիթար Վերմիշեւը, իր վերլուծության մեջ նշելով մասնավորապես հանրապետության տնտեսական գործընթացի տարերայնությունը, ընդգծեց նրա էկոնոմիկայում պետական կարգավորման դերի մեծացման անհրաժեշտությունը։

Ծավալված աշխույժ հարցուպատասխանից հետո գյումրեցի ունկնդիրները գոհունակություն հայտնեցին անցկացված սեմինարներից, նրանք եւ կազմակերպիչները նշեցին նման շփումների փոխադարձ օգտակարությունը։ Դրանք, հավանաբար կշարունակվեն եկող տարի։

Գ. Մ.

Վանաձոր. Շատացել են խոզուկով հիվանդները

Երեկվա տվյալներով, Վանաձորի հիգիենիկ եւ հակահամաճարակային հսկողության կենտրոնում այս տարի գրանցվել է խոզուկով հիվանդության 205 դեպք, որից 156-ը՝ մինչեւ 14 տարեկաններ։ Անցյալ տարվա ցուցանիշներն այստեղից են 95 դեպք, որից 89-ը երեխաներ։ Հիվանդության աճը բացատրում են հանրապետությունում համապատասխան պատվաստումների պակասով։ Հետաքրքրական է, որ վերջին շրջանում հիվանդության դեպքեր են նկատվել նաեւ 20-40 տարեկանների շրջանում։ Հիվանդության դեպք է նկատվել նաեւ 6 ամսական երեխայի մոտ, այնինչ սովորաբար խոզուկով հիվանդանում են 3-5 տարեկանները։

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻՆԱՍՅԱՆ
Վանաձոր

«Սնունդ աշխատանքի դիմաց» ծրագիրը

Այն կրկնություն չէ մեր ձեռնարկությունների տխուր փորձի

Վաղը Դիլիջանում ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային ծրագիրը (ՊՀԾ) սկսում է «Սնունդ աշխատանքի դիմաց» ենթածրագրին նվիրված երկօրյա սեմինարը։ Ենթածրագիրը միջանկյալ օղակներից մեկն է մարդասիրական օգնությունից զարգացման ծրագրեր ընկած ճանապարհին։ Մեր տարածաշրջանում դա ոչ այնքան ընդունված տարբերակ է, սակայն առայսօր ենթածրագրի սահմաններում Հայաստանի տարբեր շրջաններում իրագործվել են շուրջ 330 ծրագիր, որին մասնակցել է 17 հազար 233 գործազուրկ, որոնց բաշխվել է 1056 տոննա մթերք։ «Սնունդ աշխատանքի դիմաց» (ՍԱԴ) ծրագիրը ՊՀԾ-ի եւ գերմանական ԺԹԶ կազմակերպության ձեռնարկումն է, որով պարենային օժանդակությունն օգտագործվում է որպես վերականգնման ու վերակառուցման միջոց։ ԺԹԶ-ի հետ համաձայնություն ձեռք բերվեց 94 թ. երկրորդ կեսին ցորենի ալյուրի եւ պահածոյացված ձկան նվիրատվությունը օգտագործել ՍԱԴ ծրագրում։ Հետագայում այս ձեռնախմբին գումարվեց նաեւ վերահսկողության շնորհիվ պետական խանութներից ետ բերված 30 տոննա կարագը։

Ինչպես նշվում է ՊՀԾ տեղեկագրում, Հայաստանի իշխանությունները նախապես անընդունելի էին համարում սննդի բաշխումը դարձնել եկամտի ստացման միջոց եւ համայնքների համար օգտակար զարգացման ծրագրեր կատարելու խրախուսման ձեւ։ Ուստի պարենի ծրագիրը փորձեց աշխատանքն սկսել տեղական իշխանությունների, համայնքների ղեկավարների, պետական պաշտոնյաների հետ։ Սկզբնական շրջանում ՊՀԾ դաշտային աշխատողներն էին որոշում ինչ աշխատանք կատարել պարենային օժանդակության դիմաց։ Ժամանակի ընթացքում դիմումներ սկսեցին ստացվել ուղղակի համայնքներից։ Այժմ համայնքները պատասխանատու են ծրագրերի առաջարկներ ընտրելու ու ներկայացնելու, նախնական կողմնորոշիչ փուլից հետո ծրագրի աշխատանքները կազմակերպելու, իրացնելու համար։ Առաջարկներ, դիմումներ ստացվում են նաեւ սոցիալական ապահովության, զբաղվածության, բնակչության տեղաշարժի ու փախստականների հարցով նախարարության տեղական գրասենյակների միջոցով։ Գործազուրկ եւ անապահով մարդկանց սնունդ հասկացնելով՝ ծրագիրը հնարավորություն է ընձեռում զանազան մեծ ու փոքր աշխատանքներ կատարելու համար համախմբել քաղաքային կամ գյուղական բնակչությանը՝ կանխելով ենթակառույցների (ճանապարհներ, ոռոգման ցանցեր, դպրոցներ, մանկապարտեզներ, առողջապահական հաստատություններ, այլ հասարակական կառույցներ) հետագա քայքայումը, մինչեւ կայուն խնամքի ու նորոգման աշխատանքների ձեռնարկումը։

ԳԴՀ նվիրաբերությունը Երեւան սկսեց հասնել ուշացումով, 95 թ. առաջին եռամսյակում։ Ստացված 939 տ ցորենի ալյուրը, 117 տ ձկան պահածո տրվեց հանրապետությունում 120 կմ երկարությամբ ոռոգման ջրանցքների ու ջրահեռացման խրամների մաքրման, 45 կմ երկարությամբ ջրամատակարարման ու կոյուղու համակարգերի նորոգման, երկրի հարավային մասի անտառահատված տարածքներում 80 հազար տնկիներ տնկելու, 50 հիվանդանոցների, 200 դպրոցների ու մանկապարտեզների վերանորոգման, 60 կմ քաղաքային ու գյուղական ճանապարհների նորոգման, 15 գործարաններում սարքավորումների, շենքերի, տարածքների կարգավորման աշխատանքների դիմաց։ 33 շրջկենտրոններում հնարավոր դարձավ խուսափել համաճարակների բռնկումից՝ աղբահավաք կազմակերպելու շնորհիվ։ ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի ձեռնարկած «Առողջ գյուղ» ծրագրի շրջանակում պարենային օգնությամբ մոբիլիզացված աշխատուժը գործի գցեց 5 փոքր հիդրոկայան եւ 3 պոմպակայան։ Այժմ էլ «Հայանտառ»-ը օգնություն է խնդրել Գյումրիի, Վանաձորի ու Սպիտակի շուրջ անտառահատված 1000 հեկտար տարածքները տնկարկելու համար։

ՍԱԴ-ի աշխատանքների իրականացման ընթացքում ի հայտ եկած մի քանի խնդիրներ բացասաբար են անդրադառնում պարենային նվիրատվությունն անմիջապես օգտագործելու վրա։ Հայաստանում ներկայումս հաշվվում է 140 հազար գործազուրկ։ Թե նրանք, թե ոչ լրիվ զբաղվածները կամ նվազագույն վարձատրությամբ աշխատողները եկամուտ են որոնում իրենց պայմանները բարելավելու համար։ Մինչ այժմ աշխատանքային խմբեր հիմնականում կազմվել են «Փարոս» ծրագրում ընդգրկված գործազուրկներից։ Սակայն անհրաժեշտ են ավելի խոր ուսումնասիրություններ՝ ավելի մեծ ընդգրկում ապահովելու համար։ Դիլիջանում կհավաքվեն սոցիալական ծառայությունների, նախարարության, հայկական ու միջազգային ոչ կառավարական կազմակերպությունների, ՍԱԿ-ի պարենի ծրագրի 50 ներկայացուցիչներ՝ քննարկելու խնդրի նոր մոտեցումները։

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 9 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581641
Apple Macintosh
Համակարգչային ձեւաւորումը «Ազգ» թերթի
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Ավարտին հասցնելով հանդիսավոր հանդիպումը, որն իրենց համոզմամբ հատուկ նշանակություն ունեցավ կաթոլիկ եկեղեցու եւ Հայ առաքելական եկեղեցու միջեւ գոյություն ունեցող հարաբերությունների համար, Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս 2-րդն ու Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին I-ը շնորհակալություն են հայտնում Աստծուն եւ Փրկիչն Հիսուս Քրիստոսին, որը հնարավորություն ընձեռեց նրանց խանդեաս Պողոս պապը եւ Նորին սրբություն Գարեգին I-ին կաթողիկոսը արտահայտում են իրենց սրտանց համոզմունքն այն առթիվ, որ Աստծո եւ նրա Որդի Հիսուս Քրիստոսի հանդեպ իրենց ունեցած ընդհանուր հավատի առկայության դեպքում այդ վիճաբանությունները ու զանազան տարաձայնությունները, որոնք երբեմն տարբեր ձեւով արտահայտվել են առաջ, [illegible] խոսս աշխարհիկ դարձած եւ դարձող ընթացքից ծնված ազդված արդի աշխարհի արագորեն փոփոխվող պայմաններից: Այդ երեւույթը պահանջում է ավելի սերտ համագործակցություն: Փոխադարձ վստահություն եւ համբերատար գործունեություն ծավալելու ավելի խոր մտահոգություն: Դա ենթադրում եւ պահանջում է նաեւ ծառայության այնպիսի դրսեւորում, որ զերծ լինի իշխանասիրածությունից եւ բնորոշվի Քրիստո

ՎԱՏԻԿԱՆ

Համատեղ հայտարարություն ստորագրված Հռոմի պապ Հովհաննես 2-րդի եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին 1-ի միջեւ

հանդիպելու՝ համատեղ իր սիրույն միասին աղոթելու, արդյունավետ քննարկելու Սուրբ հոգու ավելի կատարյալ միասնության հանդեպ եկեղեցի ընդհանուր զանկությունը եւ կարծիքներ փոխանակելու այն մասին, թե ինչպես միասնության դաստիարակության մեջ մի նոր հասարակական ժամ զարթող աշխարհում իրենց եկեղեցիները կարող են ավելի արդյունավետ մոտեցում ցուցաբերել Ավետարանին:

Հովհաննես Պողոս 2-րդ պապն ու կաթողիկոս Գարեգին I-ը գիտակցում են այն խոր հոգեկան կապը, որն արդեն միացնում է իրենց եւ իրենց եկեղեցիների հովիվներին ու հավատացյալներին: Այդ կապի արմատներն պետք է փնտրել սուրբ եւ կենսատու ավանդության հանդեպ ցուցաբերած այն ընդհանուր հավատի մեջ, որն առաքյալների կողմից հռչակվել է եւ դարերի ընթացքում նրանց հետեւած եկեղեցու հայրերի, եպիսկոպոսների, քահանաների եւ նահատակների կողմից: Նրանք ուրախ են այն փաստի առթիվ, որ էկումենիկ հարաբերությունների ներկա զարգացումները, քրիստոնեական սիրո եւ եղբայրության ոգով անցկացված աստվածաբանական քննարկումները ցույց են տալիս [illegible]

Նման հանդիպումներն ու երկխոսությունները պատրաստել են փոխադարձ համագործակցության եւ ավելի խոր կապերի [illegible], որը հիմնված է Հիսուսի Ավետարանի միջոցով նրանց տրված Սուրբ երրորդության եւ եկեղեցու սուրբ ավանդույթների հանդեպ նրանց ունեցած ընդհանուր հավատի վրա:

Նրանք հատկապես ողջունում են այն հսկայական առաջընթացը, որ իրենց եկեղեցիներն արձանագրել են Քրիստոսի միասնության որոնումների ընթացքում: [illegible]

այսօր էլ եկեղեցու կյանքի եւ վկայության վրա: Նրանք Աստծո առաջ խոնարհաբար իրենց ափսոսանքն [illegible]

են արտահայտում, որ նման վիճաբանությունները եւ տարակարծությունները են եղել եւ վճռականություն են ցուցաբերում իրենց եկեղեցիների մեջից ու հիշողությունից [illegible] ջնջել այն դառնությունը, փոխադարձ հանդիմանանքն ու նույնիսկ ատելությունը, որոնք անցյալում երբեմն գոյություն են ունեցել եւ այսօր էլ կարող են ստվեր գցել երկու եկեղեցիների առաջնորդների եւ հավատացյալների միջեւ գոյություն ունեցող անկեղծ եղբայրական եւ հաստատուն քրիստոնեական հարաբերությունների վրա, որոնք վերջին շրջանում էլ ավելի են զարգացել:

Երկու եկեղեցիների միջեւ առկա հոգեւոր կապը, եւ այն էլ ավելի ամրապնդելու հույսն ու [illegible] պատասխանատվությունը պետք է [illegible] գործերը զարգացնելու հարաբերությունները, անցկացնելու էլ ավելի կանոնավոր եւ հիմնական երկխոս[illegible]

ցած հավատարմության փոխադարձ հարգանքով: Նրանք կոչ են անում իրենց հոգեւորականներին ավելի եռանդուն եւ արդյունավետ կատարելու համագործակցության, իրենց պարտականությունները բոլոր բնագավառներում եւ դառնալու հաստատուն, խաղաղության եւ արդարության [illegible] պատրաստ են պաշտպանելու մարդու իրավունքների իրական ճանաչման համար եւ պաշտպանելու բոլոր նրանց, ովքեր տանջվում են հոգեւոր ու նյութական կարիքի մեջ աշխարհում:

Հովհաննես Պողոս 2-րդն ու Գարեգին I-ը արտահայտում են իրենց հովվական հատուկ մտահոգությունը հայ ժողովրդի հանդեպ, նրանց հանդեպ, ովքեր ապրում են իրենց պատմական հայրենիքում, որտեղ Հայաստանի անկախ պետության գոյատեւումը մի անգամ եւս հաստատել [illegible] անկախությունը, նրանց հանդեպ, ով[illegible]

[illegible]

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ազգային ժողովի եռօրյան՝ ընդարձակ օրակարգով

Օրերս եռօրյա աշխատանքը ավարտեց ԼՂՀ Ազգային ժողովը: Խորհրդարանի մամուլի ծառայությունից ստացված տեղեկությունների համաձայն, նիստերի ընթացքում մանրամասնին, մարդու իրավունքների եւ ազգային փոքրամասնությունների հարցերով հանձնաժողովը ներկայացրեց իր առաջարկությունը «Տոն եւ հիշատակի օրերի մասին» ԼՂՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին:

ԱԺ-ն որոշեց մայիսի 7-ը հռչակել «Ռադիոյի, հեռուստատեսության եւ կապի աշխատողների մասնագիտական տոն օր»: Նույն օրենքում «Գոհության օր» հռչակելու առաջարկություն ստացվեց «Սոցիալական արդարություն, միասնություն եւ անկախություն» պատգամավորական խմբի կողմից: Խորհրդարանը որոշեց փետրվարի երկրորդ կիրակին հայտարարել «Երախտագիտության օր», իսկ նոյեմբերի վերջին կիրակին՝ «Գթասրտության եւ միասնության օր»: Քննարկվեց նաեւ «Պետական տուրքի մասին» ԼՂՀ օրենքի նախագիծը: Համապատասխանությունում տուրքերի տեսակներն ու դրույքաչափերը, տուրք վճարողներին, դրանց գանձման, վերադարձման, արտոնությունների տրամադրման կարգը սահմանող օրինագիծը ներկայացրեց ֆինանսա-վարկային եւ տնտեսական հարցերի հանձնաժողովից պատգամավոր Սիմոն Համբարձումյանը: Օրինագիծն ընդունվեց առաջին ընթերցմամբ:

Կրթության, գիտության, մշակույթի, առողջապահության, սպորտի եւ սոցիալական հարցերով հանձնաժողովը պատգամավորների քննարկմանը ներկայացրեց «Հեղինակային իրավունքի եւ հարակից իրավունքների մասին» ԼՂՀ օրինագիծը: Մտքերի փոխանակություն ծավալվեց 7-րդ հոդվածի շուրջ, որը վերաբերում է հեղինակային իրավունքի տարածքային կիրառմանը: Ժողպատգամավորներ Սլավա Սարգսյանը պահանջեց, որ օրինագծում հաշվի առնվի ինչպես ԼՂՀ, այնպես էլ ՀՀ քաղաքացիների համար միասնական իրավական դաշտի ստեղծումը: Այդ կապակցությամբ խորհրդարանը փաստաթղթի դրույթների հետագա քննարկումը հետաձգեց այլ ժամկետի:

Նիստում պատգամավորները լսեցին արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանի տեղեկատվությունը ԵԱՀԿ անդամ-երկրների ղեկավարների լիսաբոնյան գագաթաժողովի մասին այն հարցի շուրջ, որը կապված է Ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորման հետ: Այդ հանդիպման արդյունքների առթիվ ԱԺ-ն, ինչպես հայտնի է, օրեր հանդես էր եկել հայտարարությամբ:

Նիստի վերջում խորհրդարանը քննարկեց «ԼՂՀ կառավարության մասին» օրենքի վերաբերյալ նախագահի առարկությունների քննարկմանը:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՏԱՆԵՍՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Որոշում բռնադատվածների մասին

ԼՂՀ կառավարությունն ընդունել է «Բռնադատվածների մասին» որոշում: Այն բխում է Լեռնային Ղարաբաղում մշտապես բնակվող խորհրդային կարգերի օրոք բռնադատման ենթարկված անձանց սոցիալական պաշտպանվածության անհրաժեշտությամբ: Այդ կապակցությամբ ստեղծվել է բռնադատված անձանց գործերի վերանայման հանրապետական հանձնաժողով: Լ. Ա.

ԵՐԵՎԱՆ

Վաղը կտեղաբաշխվեն արժեկտրոնային պարտատոմսեր

Նախատեսվում է դեկտեմբերի 18-ին անցկացնել ՀՀ պետական արժեկտրոնային պարտատոմսերի տեղաբաշխում: Պարտատոմսերը թողարկվում են ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից երեք ամիս (91 օր), վեց ամիս (273 օր) եւ 12 ամիս (364 օր) մարման ժամկետով: Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ԿԲ-ի լրատվական ծառայությունից, դեկտեմբերի 18-ին նախատեսվելիք տեղաբաշ-

Պարտատոմսը կորուստի կամ փչացման դեպքում վերականգնման ենթակա չէ:

Դեկտեմբերի 18-ի թողարկման ծավալը կազմում է երեք հարյուր միլիոն դրամ: Ինչ վերաբերում է այլ ժամանակային ցենզ ունեցող պարտատոմսերին, ապա «12-ամսյա» տոմսերի եկամտաբերությունը կազմելու է 54 տոկոս:

Այդուհանդերձ, ինչպես նշեցին ԿԲ-

խումբը վերաբերում է 3 ամիս մարման ժամկետ ունեցող արժեկտրոնային պարտատոմսերին: Պարտատոմսի անվանական արժեքը 10 հազար դրամ է [illegible] (1997 թ. մարտի 19-ը) [illegible]

[illegible]

ազգային

– Հասունացե՞լ էր անհրաժեշտությունը հանրապետությունում արդյունաբերողների միություն ստեղծելու համար, թե այդ արեցիք ելնելով հավուր պատեհության զգացումից, կամ գուցե կային քաղաքակա՞ն նկատառումներ:

– Անշուշտ հասունացել էր, որովհետեւ սեփականաշնորհմանը զուգընթաց, դեռ ավելին՝ ես գտնում, գործարանային իշխանության վերջին տարիներին արդեն ստեղծվում էր մասնավոր հատվածը, մասնավոր արդյունաբերողների դասը: Կարեւոր էր մի կառույց, որը համախմբեր, համակարգեր նրանց գործունեությունը, ծրագրեր հետագա զարգացումը, ինչպես նաեւ պաշտպաներ օրեցօր ստվարացող այս խավի շահերը: Ծնվում է ազգային բուրժուազիան, ի վերջո մեր համար, երբ սեփականաշնորհում ենք: Հակառակ դեպքում, առանց այս փաստարկները հաշվի առնելու, ձեռնարկությունը հանձնել մասնավոր մարդկանց, նշանակում է նախապես գիտակցել, որ այն դատապարտված է անարդյունավետության, դրանից էլ բխող սոցիալական անցանկալի հետեւանքով՝ գործազրկություն եւ այլն, եւ այլն:

– Նշանակում է կառավարությունը բացառո՞ւմ էր իր կարգավորիչ դերը տնտեսության զարգացման գործում: Կամ էլ, ինչպես հաճախ խոսվում է, ավելի շատ՝ ոչ պրոֆեսիոնալ մակարդակներում, իր ուսերից գցեց տնտեսության հոգսը:

– Հարցն այդպես դնելը չափազանց պարզունակ կլիներ: Ուղղակի խոսք պետք է գնա սեփականաշնորհանց տուգանքը գերազանցում է ձեռնարկության մայր պարտքը: Արդյունաբերական ձեռնարկությունների մոտ 80 տոկոսն այսօր խճճված է այս տույժ ու տուգանքի մեջ:

– Շատ երկրներում արդյունաբերության զարգացումը խրախուսելու համար կիրառվում է ընտրովի հարկային քաղաքականություն: Մեզ մոտ նույն հարկն են վճարում թե՛ առեւտրականը, թե՛ արտադրողը:

– Նույն հարկն են վճարում ընդամենը թղթի վրա. իրականում առեւտրականը գրեթե ոչինչ չի մուծում, այնտեղ հրապարակավ շարժվում են ստվերային գումարները, իսկ քանի որ արդյունաբերությունը ստվեր մտնել չի կարող, բյուջեի ողջ ծանրությունը ընկնում է նրա ուսերին:

– Կարելի՞ է կարծել, որ այս ամե- շուկան ողողված է իրանական արտադրանքով: Ինչո՞ւ: Բնական է, այդ դեպքում պետք է խոսել մեր արտադրողի անմրցունակության մասին:

– Դուք դժգոհ էիք բագրատյանական կառավարությունից, իսկ նախագահական ընտրություններում ձեր միությունը պաշտպանեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թեկնածությունը, այն դեպքում, երբ Վազգեն Մանուկյանի ծրագրում առանցքային տեղ էր գրավում հզոր արդյունաբերական Հայաստանի գաղափարը:

– Եկեք չանձնավորենք: Իր թերություններով հանդերձ այդ կառավարությունը շատ բան արեց, դեռ ավելին՝ մեր կյանքի մի քանի բնագավառներում ուղղակի բեկում մտցրեց: Չմոռանանք, որ անցումային շրջանի բոլոր կառավարություններն ի վերջո չին աշխատավարձ, փորձում է իր հարցերը լուծել այլ ճանապարհով: Նրանք հաճախ օրենքները յուրովի են մեկնաբանում, դժվարություններ ստեղծում բիզնեսի համար, բայց ինչ արած, պետք է հաղթահարենք դրանք: Մեր միությունը նաեւ դրա համար է, որպեսզի կարողանա առանձին արդյունաբերողների շահերը պաշտպանել տարբեր մակարդակներում:

– Աճում է ստվերային տնտեսությունը, ո՞րն է օբյեկտիվ պատճառը, ինչպե՞ս կանխենք այն:

– Ի տարբերություն այլ բնագավառների, ասենք՝ առեւտրի, ստվերային տնտեսությունը տեսակարար կշիռ չունի արդյունաբերության մեջ, իսկ երբ, այնուամենայնիվ, կա, ապա պատճառը կոշտ հարկային քաղաքականության, հարկերի բարձր դրույքաչափի մեջ է:

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արտադրությունը բացառում է պոպուլիզմը

Հարցազրույց Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միության նախագահ Արամ Վարդանյանի հետ

խնդիրն է նաեւ նրա քաղաքական կերպարի ձեւավորումը: Այն լավագույն ավանդույթները, որ ունեցել է մեր բուրժուազիան մինչեւ Հայաստանի խորհրդայնացումը, ունեցել են արտերկրի հայ արդյունաբերողները, հարկ է ներդաշնակել այսօրվա գործարարի նկարագրին: Արդյունաբերական բուրժուազիան ի տարբերություն առեւտրային բուրժուազիայի, որի ճամպրուկները միշտ պատրաստ են, կապվում է ազգային հողին, նրա ունեցածը դառնում է ազգային հարստություն:

Մեր միությունը ներառում է հանրապետության խոշոր արդյունաբերությունը, նրա բազային ճյուղերը, միության անդամ կարող են լինել բոլոր արդյունաբերողները անկախ սեփականության ձեւից:

– Ո՞րն է միության գերխնդիրը:

– Ստեղծել միջազգային չափանիշներին համապատասխանող միջավայր արդյունաբերության զարգացման համար: Այսօր Ազգային ժողովում մշակվում եւ ընդունվում են օրենքներ, որոնք հաճախ լինում են թերի, ոչ կենսունակ, չեն համապատասխանում իրականությանը: Մեր միությունը խորհրդարանում ունի մեծ ներկայացուցչություն՝ հանձին «Բարեփոխումներ» խմբակցության, ուստի կարողանում ենք բավարար չափով ազդել օրենքների ձեւավորման վրա:

– Հայաստանում ստեղծված իրավական դաշտը, վարվող տնտեսական քաղաքականությունը նպաստավո՞ր են արդյունաբերության զարգացման համար:

– Իհարկե, կան լուրջ թերություններ, մեր կարծիքով կառավարությունը մի շարք հարցերում սայթաքեց: Խոսելի էին սեփականաշնորհման իրականացման տակտիկան, ձեռնարկությունների գնահատման չափանիշները, անտեսվեց ընտրվող ձեռնարկությունների սեփականաշնորհման ժամանակային կարգը, վերջին հարցում չգործեց որեւէ օրինաչափություն: Մեր կարծիքով՝ պետք է սեփականաշնորհման ժամանակային գրաֆիկը համապատասխանեցվի տնտեսական բարեփոխումների մեծ թվի օրենքների ստեղծման հետ, որպեսզի սեփականաշնորհվող ձեռնարկությունը հայտնվի այնպիսի միջավայրում, որ կարողանա գործել, քանզի սեփականաշնորհումը ինքնանպատակ չէ: Կառավարության մեջ իշխում էր այն գիտակցությունը, թե մասնավոր տերերը ավելի շահագրգռված կլինեն ձեռնարկության շահագործմամբ, մեծ արդյունք կապահովեն իրենց ուշադիր վերաբերմունքով: Բայց արդյունաբերությունը շատ բարդ ու բազմաշերտ համակարգ է, որ լոկ ցանկությունն ու ոգեւորությունը բավական լինեն արդյունավետ աշխատանքի համար: Փաստն այն է, որ, ի ցավ, թե ի բարեբախտություն մեզ, Հայաստանում առկա ձեռնարկությունները հիմնականում արդյունաբերական հսկաներ են: Կա՞ն արդյոք տվյալ ձեռնարկության վերազինման համար անհրաժեշտ միջոցներ, նոր շուկաներ դուրս գալու հնարավորություն, ի վերջո կլինե՞ն ներդրումներ արտադրության հետագա զարգացման ման ընտրված մոդելի շուրջ: Մենք ո՞րը ընտրեցինք, ի՞նչը դարձրեցինք ելակետ: Շատ իսկ, սեփականաշնորհումը պետք է բացառեր ձեռնարկության փոշիացումը, նրա պրոֆիլի փոփոխությունը, կադրերի հոսունությունը, գիտատեխնիկական ներուժի նվազումը, մի խոսքով, ելակետը պետք է լիներ արտադրության կենսունակության պահպանումը:

Բայց սեփականաշնորհման ընտրված ձեւը, երբ ձեռնարկությունը հանում են աճուրդի, հղի է մի շարք վտանգներով. հաճախ տեղի է տալիս շահերի բախման: Տեսեք, նախկին ղեկավար կազմը, որ բավականին ներդրում է ունեցել, կառուցել է, զարգացրել, կազմակերպել արտադրությունը, գուցե եւ մի ողջ կյանք կամ իր կյանքի պատկառելի մասը նվիրել է տվյալ ձեռնարկությանը, այժմ մտավախություն ունի, որ կհեռացվի գործից: Այս պարագայում հնարավոր է, որ նա նախապես ներսից քայքայի ձեռնարկությունը՝ վաճառի իրացվելի արժեքները, պահեստում եղած նյութական միջոցները եւ նոր տիրոջը թողնի բույլ, տկարացած արտադրություն: Եվ չմոռանանք, որ այդ նոր տերերը, հիմնականում լինելով առեւտրային կապիտալի ներկայացուցիչներ, անտեղյակ էին արտադրության կազմակերպման, ղեկավարման գործին, ուստի անկարող լինելով աշխատեցնել ձեռնարկությունը, հաճախ դրանք վերավաճառում էին: Իսկ տիրոջ ղեկավար կազմի յուրաքանչյուր փոփոխություն լուրջ ցնցում էր, լուրջ հարված արտադրությանը:

Կար սեփականաշնորհման այլ տարբերակ. մոդել՝ արտադրական բոլոր ձեռնարկությունները դարձնել փակ բաժնետիրական ընկերություններ եւ հանձնել կոլեկտիվներին: Կոլեկտիվը կաշխատեր, լրացուցիչ միջոցներ կմուծեր պետական բյուջե, որով կփոխհատուցվեին այն քաղաքացիները, որոնք չէին մասնակցում սեփականաշնորհմանը: Այս ճանապարհը թողած մենք ընկանք ծայրահեղության մեջ, փորձեցինք սեփականատեր դարձնել ողջ ժողովրդին՝ դրանով իսկ փոշիացնելով արտադրությունը, ազգային ունեցվածքը: Մի խոսքով պոպուլիստական մոտեցումները լրջորեն հարվածեցին տնտեսությանը:

Այսքանով հանդերձ տնտեսական բարեփոխումների լուծը իր ուսերին տարավ արդյունաբերությունը, դեռ ավելին՝ դոնոր հանդիսացավ, որպեսզի իրականացվի բարեփոխումների առաջին փուլը: Սրան հաջորդեցին շրջափակումը, գերարժեզրկումը, երբ ձեռնարկությունը գրեթե ամբողջովին կորցրեց իր շրջանառու կապիտալը: Ուշքի չգալով գերարժեզրկման հարվածից, արտադրությունն ընկավ նոր դժվարության մեջ. ազգային արժույթի՝ դրամի կիրառումից հետո կառավարությունը գիտակցաբար ընտրեց հարկերի եւ տույժերի չափազանց կոշտ քաղաքականություն: Սակայն դրամի կայունության պայմաններում դրանք այնքան մեծ տոկոսադրույքներ էին, որ ուղղակի շնչահեղձ արեցին արտադրությունը: Օրական կես տոկոսի պայմաններում կարճ ժամանակ նը դիլետանտիզմի արտահայտություն է:

– Չի կարելի այդպես գնահատել, պարզապես կառավարությունից հեռացան գործնական աշխատանքի փորձ ունեցող, արտադրության մեջ աշխատած, արտադրություն ղեկավարած մարդիկ, այն անցավ հիմնականում տնտեսագետների ձեռքը: Բարեփոխումներն անցկացվեցին միջազգային ֆինանսական կառույցների խորհուրդներով, ինչ-որ տեղ կտրված հեռավոր բուն իրականությունից, կոնկրետ արտադրության հետ: Իմ կարծիքով, հենց սկզբից մենք պետք է կազմեինք այն ձեռնարկությունների ցանկը, որոնք հանրապետության եւ նրա տնտեսության համար ունեին ռազմավարական նշանակություն: Կար այդպիսի 20–30 ձեռնարկություն, որոնք առանձնանում էին իրենց տեխնոլոգիական բարձր մակարդակով, գիտատեխնիկական ներուժով, որակյալ աշխատակազմով: Ոչ մի պայմաններում այս գործարանների աշխատանքը չպետք է դադարեցվեր, եթե հարկ լիներ ողջ պաշարները՝ էներգետիկ, հումքային, վարկային, պետք է տրամադրվեին դրանց: Աշխարհում բոլոր փոքր պետություններն էլ ունեն իրենց հիմնական՝ բազային ձեռնարկությունները, որոնց շուրջ պտտվում, որոնցից սնվում են հարյուրավոր, հազարավոր մանր ու միջին ձեռնարկություններ, եւ երբ այնպես է պատահում, որ վտանգվում են մայր ձեռնարկության գործերը, պետությունը նրա նկատմամբ կիրառում է արտոնյալ քաղաքականություն՝ ազատում է հարկերից, ներդրումներ է անում եւ այլն, եւ այլն: Բայց վերջին հաշվով նրանից սնվող մանր ու միջին ձեռնարկություններից գանձում է ավելի շատ գումար, քան պետական բյուջե կմուծեր բազայինը: Իսկ մեզ մոտ այսօր հակառակն է. բոլորի փոխարեն վճարում է բազային ձեռնարկությունը, սպառվում են ներքին հնարավորությունները, եւ երբ կործանվում է, իր հետեւից տանում է նաեւ հիմնական հարկատուներին:

– Ձեր միությունը իր ծրագրերով, առաջարկություններով, նկատառումներով դիմե՞լ է կառավարությանը:

– Նախկին վարչապետի օրոք կառավարությունն ուներ անսխալականի կեցվածք, նրանց հետ երկխոսությունը դժվար էր ընթանում: Իսկ հիմա արդեն տեղեկություններ ունենք, որ մոտ ժամանակներս շատ հարցեր վերանայվելու են:

– Երկրում տարվող մաքսային քաղաքականությունը նպաստո՞ւմ է ներքին շուկայի պահպանմանը:

– Միանշանակորեն չի կարելի մոտենալ: Իհարկե, արդյունաբերողների այսրոպեական շահը պահանջում է, որ ներքին շուկան «տրվի» իրենց, սակայն դուրս գալով մրցակցությունից, աստիճանաբար ետ կմնա պահանջվող մակարդակից: Որակի հասնելու համար պետք է ձգտեն, ջանք թափեն, դրանով իսկ տիրանան շուկային: Օրինակ, այսօր Հայաստանում կան պլաստմասսայե իրերի արտադրության հսկայական տեխնոլոգիական հնարավորություններ, բայց մեր դատապարտվածների կառավարություն են: Նրանք են սոցիալական լուրջ ցնցումների առկայության պայմաններում իրենց ձեռքը վերցնում վիրաբույժի դանակ եւ հասարակության օրգանիզմի վրա կատարում լուրջ վիրահատություններ, իսկ ցանկացած վիրահատություն ցավ է պատճառում: Միաժամանակ նման իրավիճակներում անխուսափելի էին թերությունները, ինչի մասին մենք խոսում ենք այս պահին: Իսկ ինչ վերաբերում է ընտրություններին, բոլոր թեկնածուներն էլ պաշտպանում էին հզոր արդյունաբերական Հայաստանի գաղափարը, իսկ մենք առավել իրական գտանք ներկա նախագահի ծրագիրը, ի վերջո նա պետք է ավարտի սկսած գործը:

– Ձեր միությունը մասնակցո՞ւմ է Հայաստանի արդյունաբերության հեռանկարային զարգացման ծրագրերի մշակմանը: Ունե՞ք սեփական նկատառումներ, ո՞ր ճյուղերն են լինելու արդյունաբերական Հայաստանի ապագան:

– Մեծ խելք եւ իմացություն չի պահանջվում մատնանշելու այդ ճյուղերը, պարզապես խնդիրն պետք է նայենք այլ տեսանկյունով՝ ինչպես, ինչ միջոցներով ենք զարգացնելու դրանք: Հայաստանում զարգացման մեծ հեռանկար ունեն լեռնամետալուրգիական արդյունաբերությունը, քիմիական արդյունաբերությունը, իսկ էլեկտրոնային արդյունաբերությունն, իմ պատկերացմամբ, լինելու է մեր տնտեսության գերիշխող բաղադրիչը՝ դոմինանտը: Խորհրդային Միության փլուզման վերջին տասը տարիների ընթացքում խորհրդային Հայաստանի արտադրության մեջ կատարված ներդրումները հիմնականում եղել են այս ճյուղի մեջ, կառուցվել են էլեկտրոնային արդյունաբերության մի քանի խոշոր արդիական գործարաններ: Էլեկտրոնային արտադրությունը քիչ նյութատար է, քիչ էներգատար եւ մեծ ինտելեկտուալ ներուժ պահանջող, հատկանիշներ, որոնք համապատասխանում են մեր ազգային նկարագրին եւ հնարավորություններին: Իսկ այժմ ամերիկյան մասնագետների հետ մշակում ենք Հայաստանում էլեկտրոնային արդյունաբերության զարգացման համալիր ծրագիր, որի հիմքում որպես նախատիպ ընկած է լինելու Սինգապուրի մոդելը: Սինգապուրը վերջին 25 տարում էլեկտրոնային արտադրության արտահանման ծավալները զրոյից հասցրեց 29 մլրդ դոլարի, իսկ Հայաստանը եւ Սինգապուրը իրենց մարդկային, բնական ռեսուրսներով ընդհանուր շատ բան ունեն:

– Նախկին վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը չէր թաքցնում, որ պետական բյուրոկրատիան լրջորեն խանգարում է ձեռներեցներին, արդյունաբերող մարդուն:

– Անշուշտ, այդպես է: Ոչ միայն վարչապետը, հանրապետության նախագահը եւս բազմիցս նշել է այդ մասին: Իհարկե, պետական բյուրոկրատիան առկա է ողջ աշխարհում, բայց մեզ մոտ այդ երեւույթները առավել խորացված են, քանի որ մեր պետական ծառայողը, ստանալով չն-

– Կա՞ առեւտրային կապիտալի հոսք դեպի արդյունաբերություն:

– Առայժմ ոչ, քանի որ առեւտրի բնագավառում նվազագույն հարկեր մուծելով կարելի է ավելի մեծ շահույթ ստանալ:

– Պետակա՞ն, թե՞ մասնավոր ձեռնարկություններն են ավելի ճկուն եւ կենսունակ:

– Բնականաբար՝ մասնավոր: Այսօր մեր միության կազմում ունենք մասնավոր ձեռնարկություններ, որոնք ապահովում են եվրոպական մակարդակ, տիրապետում են շուկայի գաղտնիքներին, հրապարակորեն իրենց դրսեւորում են օտարերկրյա գործընկերների մեջ:

– Դեռ երկար ճանապարհ ունի անցնելու հայաստանցի գործարարը, որպեսզի դառնա, ասենք, «Հայաստան» հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամ՝ վճարելով մեկ միլիոն ամերիկյան դոլար:

– Այսօր էլ կարող է դառնալ, ուղղակի դժվար է հաղթահարել հոգեբանական արգելքը՝ հասարակության աչքում ինքը հարուստ կերեւա, մինչդեռ կողքին մարդիկ աղքատ են, օրվա հացը հազիվ են վաստակում: Իհարկե, սա սոցիալիզմից եկած հոգեբանական ճնշվածության արտահայտություն է:

– Ինչպիսին կկամենայիք տեսնել արդյունաբերությանը վերաբերող նոր կառավարության առաջին որոշումները:

– Կցանկանայի, որ մշակվեր արդյունաբերության ոլորտի զարգացման հնգամյա ծրագիր (չշփոթենք հնգամյա պլանների հետ), որի հիմքում դրվեր հանրապետության արտահանման ներուժի աճը, այսինքն՝ արդյունաբերության զարգացման ելակետը լիներ միայն ու միայն արտահանումը, շուկաների ձեռքբերումը: Պետք է իմանանք, թե ինչ, երբ եւ ուր ենք արտահանում, այսօր որ արտադրական կարողություններն ենք գործարկում, որտեղից ենք ապահովում ներդրումները, հումքը, եւ այսպես՝ ծրագրավորված, լրջորեն նախապատրաստված:

Երկրի զարգացման համար եւս պետք է ընտրենք չափանիշներ, համեմատվենք ուրիշ երկրների հետ: Տեսեք, օրինակ, Թուրքիան, որ միջին, դեռ ավելին՝ միջինից ցածր զարգացածության երկիր է, նախատեսում է 60 մլրդ դոլարի բյուջե 60 մլն բնակչության դեպքում, այսինքն՝ մեկ մարդու հաշվով ընկնում է 1000 ամերիկյան դոլար: Հայաստանի բյուջեն ենթադրում է 350 մլն դոլար 3,5 մլն մարդու դեպքում, այսինքն՝ մեկ մարդու համար 100 դոլար, իսկ եթե նկատի ունենանք, որ բյուջեի կեսն էլ ձեւավորվում է միջազգային ֆինանսական ինստիտուտների տված վարկերի հաշվին, ուրեմն մեր աշխատած փողը կկազմի 50 դոլար մեկ մարդու հաշվով կամ մեր զարգացման տեմպերով քսան անգամ ետ ենք մնում Թուրքիայից: Մեր առջեւ պետք է դնենք խնդիր՝ այսինչ տարում հասնենք այսինչ չափանիշի:

Զրույցը վարեց
[illegible]

ԷՋ

Միջազգային

ՄԵԾ ԲՐԻՏԱՆԻԱ

Արքայազն Չառլզը «կապտած կովի» մի՞ս է կերել

21-րդ դարի շունչն ավելի ու ավելի է զգացվում: Աստղագուշակների կանխատեսումների համաձայն՝ հաջորդ հազարամյակում աշխարհում մեծ փոփոխություններ են սպասվում: Եվ դրանք կարծես թե սկսում են նշմարվել: Բրիտանացիները, օրինակ, շփոթված են ու տարակուսած: Բանն այն է, որ Բրիտանիայի թագաժառանգ, արքայազն Չառլզն անցած շաբաթվա վերջում ելույթ ունենալով Լոնդոնի մերձակայքում տեղի ունեցած Արեւմուտքի ու իսլամի միջեւ կամուրջներ գցելու հարցին նվիրված կոնֆերանսում՝ զարմանալի հայտարարություն արեց: Նա ասաց, թե քրիստոնեությունը կորցրել է իր դերն Արեւմուտքում եւ առաջարկեց դիմել իսլամական արժեքներին: Արքայորդու կարծիքով՝ իսլամը կարողացել է համատեղել աստվածայինն ու աշխարհիկը: Գահաժառանգ Չառլզը ոչ միայն կոչ արեց փոխ առնել իսլամի փորձը, այլ նաեւ Անգլիա հրավիրել ավելի շատ իսլամի ուսուցիչներ: Եվ հիմա բրիտանացիները տարակուսում են, թե ի՞նչ է ուզեցել ասել Չառլզը. կոչ է արել քրիստոնյաներին հետեւել իսլամի՞ն, թե՞ միայն ասել է, որ անգլիկան եկեղեցին պետք է որոշ հարցերում օրինակ վերցնի իսլամից, քանի որ, Չառլզի խոսքերով, Արեւմուտքում վտանգավոր ճեղքվածք է առաջացել մի կողմից կրոնական-բարոյական իդեալների եւ մյուս կողմից՝ գիտության ու տեխնիկայի միջեւ, ինչը սոսկալի հետեւանքներով է հղի: Նշենք, որ բրիտանական դպրոցներ իսլամի քարոզիչների հրավիրումը դեմ է երկրի օրենքներին: Բրիտանացիների տարակուսանքն անհանգստության է վերածվում, երբ նրանք վերհիշում են, որ իսլամի արժեքները բացեիբաց գովաբանող Չառլզը Բրիտանիայի ապագա թագավորն է, այսինքն՝ նաեւ անգլիկան եկեղեցու ղեկավարը: Չար լեզուները պատմում են, որ երբ Կիեւի իշխան Վլադիմիրը որոշեց Ռուսաստանի համար պետական կրոն ընտրել, հրավիրեց տարբեր կրոնների ներկայացուցիչներ: Իսլամում նրան դուր եկավ այն, որ բազմակնություն է թույլատրվում, իսկ Վլադիմիրն այդ պահին մի քանի կին ուներ, սակայն դուր չեկավ, որ արգելվում է խմելը: Քրիստոնեությունն՝ ընդհակառակը՝ թույլատրում էր ոգեւորող ըմպելիքներ, սակայն արգելում էր բազմակնությունը: Հայտնի է, որ երկար մտածելուց հետո իշխան Վլադիմիրն ընտրեց քրիստոնեությունը: Այժմ ակամա մտածում ես. Դիանայից բաժանվելուց հետո Չառլզը չի՞ որոշել, թե բազմակնությունն ավելի լավ բան է, քան միամուսնությունը: Քանի որ երբ ինքն ու Դիանան ամուսնական զույգ էին, Դիանան չէր հանդգնի իրեն հիմար դրության մեջ դնել՝ ներկայացնելով Անգլիայի հասարակայնությանն իր սիրեկանին, երբ հայտնի դարձավ, որ արքայազնը սիրուհի ունի:

ԳՐԻԳՈՐ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

1997թ. բյուջեն նախատեսում է ծախսել 744 միլիոն դոլար, որից 81-ը՝ պաշտպանության համար

ԲԱՔՈՒ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՆՈՅԱՆ ՏԱԳԱՆ. ANS PRESS: Ադրբեջանի 1997 թ. պետբյուջեի նախագծով բյուջեի ծախսերի մասը կառավարության կողմից կանխատեսվում է 3,2 տրիլիոն մանաթի (744 մլն դոլար) չափով՝ 2,5 տրիլիոն (581 մլն դոլար) գումարը չգերազանցող եկամուտների պայմանում [...] կան կարիքներին: Ընդամենը 29 միլիարդ մանաթ (6,7 մլն դոլար) կծախսվի տնտեսական բարեփոխումների անցկացման եւ օժանդակման նպատակով:

Մի շարք պատգամավորներ առաջարկել են մեծացնել հատկացումները օրենսդրական կառույց-

ANS press գործակալության հաղորդման համաձայն, բյուջեի ծախսային մասի հիմնական թվերն այսպիսին են (միլիոն մանաթ - միլիոն դոլար).

Պաշտպանության նախարարություն	349162,6 - 81,2
Ներքին գործերի նախարարություն	25387,0 - 29,16
Ազգային անվտանգության նախարարություն	5000,0 - 3,5
Միլլի մեջլիս	8061,9 - 1,87
Նախագահի աշխատակազմ	12903,6 - 3,0
Ռազմա-արդյունաբերական համալիր	4000,0 - 0,9
Էկոնոմիկայի նախարարություն	187,4 - 0,04
Սոցիալական պաշտպանության հիմնադրամ	863000,0 - 200,7
Զբաղվածության սոցիալական պաշտպանության հիմնադրամ	16122,1 - 3,7

կառույցների պետքերում:

Բյուջեն Միլլի մեջլիսին (խորհրդարան) ներկայացնելով, Ադրբեջանի ֆինանսների նախարար Ֆիկրեթ Յուսիֆովը հաղորդել է, որ բյուջեի դեֆիցիտը կկազմի ներքին համախառն արդյունքից (ՆՀԱ) 4 տոկոսը եւ կհասնի 683 միլիարդ մանաթի (158 մլն դոլար): Դեֆիցիտը ծածկվելու է ծածկել միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների վարկերի եւ արժեթղթերի վաճառքից ստացվող եկամուտների հաշվին: Նախարարի խոսքերով, ծախսերի 44 տոկոսը կուղղվի սոցիալական ոլորտներին, մասնավորապես Միլլի մեջլիսին: Նրանց կարծիքով, 8 միլիարդ մանաթը, որ նախատեսված է խորհրդարանի կարիքները հոգալու համար, հարկ է հասցնել 13 միլիարդի: Խորհրդարանի նախագահ Մուրթուզ Ալեսկերովը նշել է, որ հատկացումները 5 միլիարդ մանաթով ավելացնելու հնարավորություն չկա: Ընդսմին նա պատգամավորներին կոչ է արել չանհանգստանալ իրենց աշխատավարձի համար, հայտարարելով դրա առաջիկա բարձրացման մասին:

Ադրբեջանը նավթի արտահանման նոր պայմանագիր է ստորագրել

ԲԱՔՈՒ, 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՆՏ: Կիրակի օրը Ադրբեջանը կասպիական նավթի եւ գազի հանքավայրերի հետախուզման եւ մշակման վերաբերյալ 2 միլիարդ դոլարի ընդհանուր արժողության պայմանագիր է ստորագրել ԱՄՆ-ի, Ճապոնիայի եւ Սաուդյան Արաբիայի նավթային ընկերությունների մասնակցությամբ ստեղծված կոնսորցիումի հետ:

Համաձայնագիրը վերաբերում է շուրջ 150 միլիոն տոննա նավթի եւ 30-ից 50 միլիարդ խորանարդ մետր բնական գազի պաշարներ ունեցող Դան Ուլդուզ եւ Աշրաֆի հանքավայրերին: Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերությանը նախատեսվում է 20 տոկոս բաժին ունել: Գործարքի մյուս մասնակիցները ամերիկյան Amoco (30 տոկոս) եւ Unocal (25,5 տոկոս), ճապոնական Itochu (20 տոկոս) եւ սաուդյան Delta (4,5 տոկոս) ընկերություններն են: Առաջին անգամ պայմանագրին չեն մասնակցում ռուսական նավթային ընկերությունները:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Դեմիրելը մեկնեց Ղազախստան

Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի հրավերով աշխատանքային այցով Ալմա Աթա մեկնեց Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը: Նախքան թռիչքը Անկարայի օդանավակայանում նա հայտարարեց, որ այցի շրջանակներում միաժամանակ մասնակցելու է Ղազախստանի անկախության 5-րդ տարելիցի եւ թուրք գործարարների Ղազախստանում հիմնադրած որոշ ձեռնարկությունների բացման արարողություններին: Դեմիրելի հետ Ղազախստան մեկնեցին պետնախարարներ Նեւզաթ Էրջանն ու Նամըք Քեմալ Զեյբեքը: Ալմա Աթայի օդանավակայանում Դեմիրելին դիմավորեց նախագահ Նազարբաեւը: Ջերմ ընդունելությունից հետո Դեմիրելն իրեն հատկացված նստավայրում ընդունեց մեսխեթցի թուրքերի ներկայացուցիչներին: Դեմիրելը նշեց, որ նրանց հուզող խնդիրները միշտ էլ եղել են Թուրքիայի կառավարության ուշադրության կենտրոնում եւ երբեք այլաբար չեն արվել: Նախագահ Նազարբաեւը երկու երկրների միջպետական կապերի զարգացման բնագավառում ներդրած նշանակալից դերի կապակցությամբ պետնախարար Նամըք Քեմալ Զեյբեքին հանձնեց Ղազախստանի Հանրապետության նախագահի բարձրագույն պարգեւը:

Գ. Չ.

Չիլլերն ընդգծում է Թուրքիայի ռազմական հզորությունը

Արտգործնախարար, փոխվարչապետ Թանսու Չիլլերը եվրամիության անդամ երկրների դուբլինյան հանդիպմանը մասնակցելուց հետո վերադարձավ Թուրքիա: Անկարայի «Էսենբողա» օդանավակայանում պատասխանելով լրագրողների հարցերին, նա հայտարարեց. «Թուրքիան եվրամիության անդամ 11 երկրներից ամենամեծն է, եւ եվրոպան պարտավոր է հաշվի առնել այդ իրողությունն ու ճիշտ ընտրություն կատարել: Այս հարցում մենք լուրջ պայքար կմղենք եւ ոչ մի զիջում թույլ չենք տա»: Անդրադառնալով Թուրքիայի նկատմամբ Հունաստանի դրած վետոյի հետ կապված խնդրին, Չիլլերը հայտարարեց. «Հունաստանը Թուրքիայի ռազմական հզորությունից վախենալու իրավունք ունի, որովհետեւ եվրոպայում ժողովրդավարության նկատմամբ յուրաքանչյուր վտանգի դեմ Թուրքիան դրսեւորելու է իր ակտիվությունը»:

Գ. Չ.

50 տարի հետո գերմանացի զինվորները նորից կմտնեն Բոսնիա

13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, RL: Գերմանիայի խորհրդարանը՝ Բունդեստագը այսօր վավերացրեց Բոսնիայում ՆԱՏՕ-ի կողմից ղեկավարվող խաղաղության գործողման նոր զորամիավորումների կազմում գերմանացի զինվորներին ընդգրկելու որոշումը: Սա նշանակում է, որ երկրորդ աշխարհամարտից հետո առաջին անգամ Գերմանիայի զորամիավորումները լրիվ մասնակցություն կունենան դաշնակիցների ցամաքային ռազմական ծրագրերին: 3000 գերմանացի զինվոր է միանալու ՆԱՏՕ-ի «Կայունացման ուժեր» կոչվող ստորաբաժանումներին, որոնք տեղաբաշխվելու են Բոսնիայում 18 ամսով:

Ավստրիան հաջորդ տարվանից կմիանա Շենգենյան երկրներին

13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, RFI: Ավստրիայի խորհրդարանի պատգամավորներն անցյալ երեկո վավերացրին Շենգենի համաձայնագրի երկրներին միանալու մասին փաստաթուղթը, որն ուժի մեջ կմտնի 97 թվականի հուլիսի 1-ից: Առայժմ համաձայնագրի անդամ են եվրոպական 10 երկրներ, որոնք երաշխավորում են տեղաշարժերի ազատությունը Շենգենյան տարածքում՝ արտաքին սահմանների ուժեղացված վերահսկողության դեպքում: Իտալիան, Հունաստանը եւ Ավստրիան դեռեւս չեն կիրառում Շենգենյան խմբի պայմանները: Ֆրանսիան դա միայն մասնակի է անում: Նա մասնավորապես բողոքում է Բենիլյուքսի երկրների հետ իր սահմանի վերահսկողության վերացման դեմ:

Ֆրանսիայում ժպտում են նույնիսկ հեռախոսով պատվերներ ընդունելիս

«Ժպիտ. այն ամենն ինչ հետաքրքրում է»: Նմանատիպ գրառումներ են սկսել երեւալ փարիզյան ակտոպաններից (?) գրասենյակներին:

Ֆրանսիական ընկերություններում աշխատողներին սովորեցրել են պարզապես ժպտալ, նույնիսկ երբ նրանք հեռախոսով պատվերներ են ընդունում: Photo Service լուսանկարչական ձեռնարկությունում աշխատակիցներին պետք է երկար, ու համապատասխան կլինեն ձեռնարկության «Հաճախորդի իրավունքների» ամենապատվական «Միրելոդ իրավունքը» կետին:

Առաջին փորձերը դժվար էին: Մյուս ծառայողները, որ շփվում էին մոտեցող հաճախորդից, ստացան պատժության գիրը կանգնեց: Երբ մարդիկ ավելի քիչ զանգեր են կատարում եւ ավելի շատ պատասխանում իրենց փողի դիմաց, ֆրանսիական ընկերությունները զգել են «պայծառ» երեւալու կարեւորությունը: Նրանք վստահ են իրենց միջոցների հաճախորդների հանդեպ աշխատողների առավելագույն արհամարհանքը վերացնելու վրա եւ փոխարենը սովորեցնում են նրանց «սիրել»: Դա այնքան էլ հեշտ չէ:

Միշել Լիվինգստոնը GPS խմբի ղեկավարներից մեկը, որի Photo Service-ի սեփականատերերից է, ընդունում է, որ ընկերությունը կորցնում է մոտավորապես նորանշանակների ինքնարժեք մասը տարեկան առողջությունների բարացում: «Մենք ասում ենք, երբ նրանք չեն կարող սիրել հաճախորդներին, ապա կզրկվեն այս գործից, ասում է Լիվինգստոնը: «Ոմը մարդիկ էլ չեն կարողանում սովորել մեխանիկական ժպիտներին»: «Խնդիրն այն է, ասում է Սիմոնն

սովորույթ ասել նրանց, որ ժամանակն են: Երբ ֆրանսիական ներքին փոխարժեքի պատվերը ավարտվում է, ասում է նա, պետք է, ինչ այն դրամական նշանակություն է բարձր երեւալ մեր «Ֆրանսիայում ինչ ու մեկին ծառայելը համարվում է նվաստացում», ասում է Բարբարան, որի 1995 թ. լույս տեսած «Մեր բաժանորդը մեր հաճախորդն է» գիրքը, որի մեջ փորձ է համախմբել եւ փոխել ֆրանսիական վերաբերմունքը՝ ծառայությունների ոլորտում հանդեպ: Ֆրանսիական ընկերությունների կողմից ստացած վստահ է ազնիվ տնտեսական ձեռնարկը:

«ՃԱՊՈՆԻԱ»

ՏԱՐԱԾՔՆԵՐ

«Ալմազ» ուկրաինական նավը ազատված է կալանքից

ՔՐԻՍՏՈՒՄ (?), 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ուկրաինական «Ալմազ» խաբանավը, որը դեկտեմբերի 4-ին ռուս սահմանապահների կողմից կալանվել էր Բաթումի Նալուն (?) ծովահանգստի խարիսխակայանում եւ 10 օր կալանքի տակ էր գտնվում ռուս սահմանապահների հսկիչ անցակետում, ազատ է արձակվել կալանքից: Անձնակազմը, որը նավ է վերադարձել առանց իր նավապետի, պատրաստվում է հետդարձի նավարկության: Վրաստանի արտգործնախարարությունը բողոքի նոտա է հղել Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչությանը բացատրություն պահանջելով, թե ռուս սահմանապահները ինչու՞ չեն իրենց գործողությունները համաձայնեցրել վրացական իշխանությունների հետ:

Մեքսիկայում ցրտահարությունից 50 մարդ է զոհվել

ՄԵԽԻԿՈ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մեքսիկայի հյուսիսում ցուրտ եղանակի պատճառով վերջին օրերս զրեթե 50 մարդ է զոհվել: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, անտարբեր եղանակի զոհերի թվում է 25 երեխա, որոնք մահացել են թոքաբորբի նոպաների հետեւանքով: Երեք օր շարունակ Չիուաուայում ջերմաչափի սնդիկի սյունը կայուն մնում է զրոյից ցածր 10 աստիճան նշագծի վրա: Նման անտանելի պայմաններում քաղցրության սովոր մեքսիկացիները փաստորեն անպաշտպան են մնում սկսված ցրտերի դեմ: Առաջին հերթին տուժում են ամենաանպաշտպանները՝ երեխաներն ու ծերունիները, որոնց օրգանիզմը տարիքային բերումով կայուն պաշտպանություն չունի բազմաթիվ վարակների հանդեպ: Այսպես, Չիուաուայում միայն պաշտոնական տվյալների համաձայն, վերջին օրերին 3000-ից ավելի ընդառական սուր հիվանդությունների դեպքեր են եղել:

Տիրոլում շուկայում էլ չեն թողնում հանգիստ ննջել, եթե նորաբնակ ես

13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, VOA: Հնդկաստանի հյուսիս-արեւելքում գտնվող Տրիպուր նահանգում տեղի ցեղախմբերից մեկի գրոհայինները սպանել են առնվազն 23 եւ վիրավորել 29 մարդ: Ոստիկանության հաղորդման համաձայն՝ զինված գրոհայինները ուրբաթ օրը վաղ առավոտյան հարձակվում են գործել Կալենդար գյուղի շուկայի եւ կրակ բացել դրա տարածքում եղած մարդկանց վրա: Մինչ մոտակայքում գտնվող ջունգլիում թաքնվելը հարձակվողները հրկիզել են նաեւ մի քանի տներ: Զոհվածների եւ վիրավորների մեծամասնությունը բենգալացիներ են, որոնք բնակություն են հաստատել այս նահանգում: Տեղի ցեղախմբերի գրոհայինները բռնարարքներ են սկսել, որպեսզի ստիպեն տեղի ազգությունների չպատկանող բոլոր նորաբնակներին հեռանալ Տրիպուր նահանգից:

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Մայաք-Նովան» գոյության առաջին իսկ օրվանից դարձավ խիստ ցանկալի հյուր յուրաքանչյուր յարանում։ Իր գոյության ավելի քան երեք տասնամյակների ընթացքում անսամբլը ելույթ ունեցավ ոչ միայն մեր հանրապետության ու Անդրկովկասի, այլև նախկին Խորհրդային Միության համարյա բոլոր խոշոր քաղաքներում, տալով 10 հազարից ավելի համերգ, այսինքն ավելի շատ, քան հայ ժողովրդի գուսանական երգարվեստը [illegible]

ներ անսամբլի վերտանը երգիչներ Վերանե Հովսեփյանը, Հակոբ Քոչարյանը, Կարո Խաչատրյանը, Աբրահամ Բարսեղյանը («Սոխակ»), դափխաս Շավարշ Գևորգյանը։ Առաջին իսկ տարիներից հանդես էին գալիս մենանվագներ Հայկ Տալյանը, [illegible] Վանյան, Լևոն Կարախանյանը, Մուկուչ Երեմյանը, քամանչահար Հակոբ Մեղրակյանը, [illegible] Թովմասյանը, սանթուրահար Նորիկ Ավագյանը, Լևոն Խաչիկյանը, Հակոբ Գյուլխանյանը, Նորիկ Թի-

դոսի եւ Պապի ճաշն [illegible] ների։ 1946 թվականին նրա գլխավորած կոլեկտիվին շնորհվեց վաստակավորի, իսկ ղեկավարին՝ Հայկ ՍՍՀ ժողովրդական արտիստի կոչում։

Վ. Սահակյանի կատարման ոճը [illegible] էր ընկնում բարձր պրոֆեսիոնալիզմով։ Նկատի ունենք ոչ թե դասական երաժշտության չափանիշները, այլ գուսանական, որ նա [illegible] էր իր փորձառու ուսուցիչներից՝ կոմպոզիտոր Մուշեղ Աղայանից եւ գու-

Աշուղական մեղեդին մաքրում էր կլկլոցից

Լրացավ Վաղարշակ Սահակյանի 90-ամյակը

Վաղարշակ Սահակյանը հայ մշակույթի այն հազվագյուտ երախտավորներից է, որի վաստակը պիտի գնահատել հաշվի առնելով ոչ այնքան իր համեստ ցուցաբերված պաշտոնական վերաբերմունքը, որքան հասարակական լայն շրջանակներում ունեցած համբավը։ Ինչպես «Մայաք-Նովա» գուսանական երգի վաստակավոր անսամբլը, այնպես էլ նրա վաստակաշատ ղեկավարը սիրված ու գնահատված էին։

[illegible]

Ինչո՞վ բացատրել անսամբլի այդ բացառիկ հաջողությունը։ Մեր կարծիքով, դրա գաղտնիքը նախ գուսանական երգարվեստի [illegible]

«Մայաք-Նովան» կատարում էր [illegible]

[illegible]

Անսամբլի առաջին ղեկավարը 1938-41 թթ. Շարա Տալյանն էր, այնուհետև Վաղարշակ Սահակյանը։

Վ. Սահակյանի հետ անսամբլի հիմնադրման օրվանից մինչև նրա գործունեության ավարտն աշխատել [illegible]

Անսամբլի գործունեության վերջին տարիների հետ է կապված Վաղարշակ Սահակյանի կյանքի [illegible]

Վ. Սահակյանի գլխավորած կոլեկտիվը երկու անգամ (1939 եւ 1956 թվականներին) մասնակցեց Մոսկվայում կայացած հայ արվեստի տասնօրյակներին եւ արժանացավ ամենաբարձր գնահատականի։ Անսամբլի ղեկավարը [illegible] բարձր վարպետության շնորհիվ արժանացավ այդ ժամանակների համար պետական ամենաբարձր պարգևների [illegible]

[illegible] երգի գաղտնիքներին Շարա Տալյանից։

Վ. Սահակյանի կատարմամբ [illegible]

Վ. Սահակյանն իր մեծ ու ազնիվ եւ շառանակից հանդես գալ [illegible]

Վ. Սահակյանի գլխավորած կոլեկտիվը երկու անգամ (1939 եւ 1956 թվականներին) մասնակցեց Մոսկվայում կայացած հայ արվեստի տասնօրյակներին եւ արժանացավ ամենաբարձր գնահատականի։

Շատ է գրվել եւ խոսվել երգի մեծ երախտավորի մասին։ Նա ապրում է իր թողած ժառանգությամբ, որ երջանկություն ունենք ունկնդրել եւ այսօր, ու հետայսու։

ՇՈՒՇԱՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՄՈՍԿՎԱ

Սկսվեց «Առնո Բաբաջանյանի երաժշտությունը» փառատոնը

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Դեկտեմբերի 16-ին Մոսկվայում սկսվեց «Առնո Բաբաջանյանի երաժշտությունը» փառատոնը, որ կոմպոզիտորի 75-ամյակի առիթով կազմակերպել է մոսկովյան «Առնո Բաբաջանյան» հիմնադրամը, Ռուսաստանի մշակույթի նախարարության, Հայաստանում Ռուսաստանի դեսպանատան եւ Հայաստանի երիտասարդության, սպորտի եւ մշակույթի նախարարության աջակցությամբ։ Փառատոնը սկսվեց Չայկովսկու անվան պետական կոնսերվատորիայի մեծ դահլիճում տեղի ունեցած համերգով։ Փառատոնի ծրագիրը նախատեսում է համերգների եւ հիշատակի միջոցառումների մի շարք, այդ թվում նաև Մոսկվայի կինոյի տանը տեղի ունենալիք «Բաբաջանյանի կինոերաժշտությունը» համերգը մոսկովյան եւ հայ արվեստի վարպետների մասնակցությամբ։ Համերգի ավարտից հետո կցուցադրվի «Իմ սիրտը լեռներում է» ֆիլմը։ Փառատոնը կավարտվի դեկտեմբերի 21-ին։ Միջոցառումների շարքն այսօր լրացնում է... Փառատոնի առիթով դեկտեմբերի 15-ին Մոսկվա է մեկնել հայ արվեստի գործիչների պատվիրակությունը Արմեն Սմբատյանի գլխավորությամբ։

ԵՐԵՎԱՆ

ՀՖՆ-ի բարեգործական համերգը՝ Նուբարաշենի մանկատանը

Միդլենդ Արմենիան նման միջոցառումները ավանդույթ կդարձնի

Մյուս շաբաթվանից ամանորյա միջոցառումներն ու համերգները կողողեն մայրաքաղաքը։ Իսկ առաջին այդպիսի հանդիսությունն արդեն կայացավ դեկտեմբերի 14-ին, Արամ Խաչատրյան համերգասրահում։ Միդլենդ Արմենիա բանկը, Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբը՝ Լորիս Ճգնավորյանի գլխավորությամբ եւ երգչախումբը՝ խմբավար Գեւորգ Մուրադյանի ղեկավարությամբ, ներկայացրին Սուրբ Ծննդյան տոներին նվիրված բարեգործական համերգ՝ ի նպաստ Նուբարաշենի հաշմանդամ երեխաների մանկատան։ Նուբարաշենի մանկատունը գործում է արդեն 22 տարի։ Այժմ այնտեղ ապաստան են գտել 7–22 տարեկան 130 երեխա եւ երիտասարդ, որոնց մի մասը նույնպես ներկա էր միջոցառմանը։ Համերգի տոմսերի վաճառքից եւ նվիրատվություններից ստացված գումարը կօգտագործվի երեխաներին անհրաժեշտ ծածկոցներով, հագուստով, մթերքով եւ վառելիքով ապահովելու համար (ցանկացողները կարող են նվիրատվություն կատարել Միդլենդ Արմենիա բանկում)։ Համերգի սկզբում բանկի տնօրեն Դեյվիդ Բաղը նախ շնորհակալություն հայտնեց տիկին Լ. Տեր-Պետրոսյանին, նախարարներին, դեսպաններին, որոնք ընդունել էին հրավերը, հետո նշեց, որ առաջին անգամ է Հայաստանում նման խոշոր ֆինանսական ծառայություն կազմակերպվում եւ հովանավորում այսպիսի միջոցառում։ «Միդլենդ Արմենիա բանկը այսուհետ էլ կշարունակի մասնակցել Հայաստանի գործարար եւ մշակութային կյանքին», հավաստիացրեց տնօրենը՝ հույս հայտնելով, որ նման միջոցառումներն ավանդույթ կդառնան։

Համերգի ընթացքում հնչեցին հատվածներ Հենդելի «Մեսսիայից», որոնք ուղեկցվում էին Սուրբ գրքի համապատասխան մասերի ընթերցմամբ, լսվեցին Ծննդյան տոների երգեր (ներգեր), որոնցից շատերը երգչախմբի կողմից կատարվում էին առաջին անգամ։ Ելույթ ունեցան նաեւ մենակատարներ Նունե Բաղդյանը, Լիլիթ Գրիգորյանը, Եղիշե Սանոսյարյանը եւ Գագիկ Շիրինյանը։

ԱՆՈՒՇ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՄԵՂՐԱԳԱՐԴ

Այրբեջանցին ամոքանք է տալիս

«Թուրքայում Տիգրան Խզմալյանի ֆիլմին արգանավ տալը պայմանավորված էր կողմնակալ մոտիվով»

Անտալիայում կազմակերպված ֆիլմերի փառատոնում «Սեւ ու սպիտակ» մարտաֆիլմով առաջնության շահած հայ ռեժիսոր Տիգրան Խզմալյանը «Թուրքի Դեյլի Նյուզ» եւ «Դայլի...» [illegible]

[illegible]

«Թուրքիա» [illegible]

[illegible]

[illegible] Ըստ Հաջարյանի, Անտալիայի փառատոնի ժյուրին կարծիքով [illegible]

«ԵՐԵՎԱՆ» ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դեկտեմբերի 20-ին, ժամը 14-ին Հովհաննես Թումանյանի թանգարանում տեղի կունենա Վարդգես Պետրոսյանի «Մահը [illegible]» [illegible]

Մշակույթի նախարարություն

Երուսաղեմցու «Զանգակները կհնչեն»-ը կվայելի լայն լսարանի սերը

Տեսագրությունը 1997-ի հունվարի 6-ին, հայկական հեռուստատեսությամբ

Գերմանաբնակ Յակոբ Չամբազյանի անունն առաջին անգամ երեւանցի երաժշտասերներին ներկայացավ 2 անուններ ընկերակցությամբ, 2 տարի առաջ, Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահում տրվելիք համերգների հայտագրերին եղբոր Պերճի եւ տիկնոջ՝ Քնարիկի անուններն էլ կային [illegible] ամբողջ տարի, նույն սրահում ելույթ ունենալը հաղթանակներին արժանացավ [illegible] Յակոբ Չամբազյանը երեւանյան համերգասրահի ձայնով «Զանգակները կհնչեն» ձայնապնա-

ունեցված երգերի շարքով եւ նոր անունով՝ Յակոբոս Երուսաղեմցի։ Նոր կոչված անունն ըստ էության նոր յզացավ ծնունդով այդ քաղաքից է, հետո էլ՝ իր ստեղծագործությունն ըստ [illegible] ոչ [illegible] հիշելով։

Դեկտեմբերի 6-ին «Հայաստան» կինոթատրոնում, դեկտեմբերի 7-ին Արամ Խաչատրյան մեծ դահլիճում կայացած նրա համերգներին ելույթ ունեցավ երեւանի ժողովրդական երգերի անսամբլը։ «Զանգակները կհնչեն» խորագրով ներկայացվող երգերի ընտրանին ներդաշնակ է։ Այն Սուրբ Ծննդյան պատմությունն է, «Մինչեւ հիմա խոսում են հոգեւոր երգերը ժողովրդական գործիքներով նվագել։ Ուզում «աշխարհիկ» են նկատվել», ասում է Երուսաղեմցին եւ բացատրում, որ ինքն ընտրել է ժողովրդին ավելի հարազատ նվագարաններ։ Համերգներին ներկա գտնվածների կարծիքով, «Զանգակները կհնչեն»-ի մեղեդիներն «անուշ են եւ որ կարեւոր է՝ շատ հայկական»։

Հայկական հեռուստատեսությունը 47 րոպե տեւողությամբ տեսաժապավեն է պատրաստել, որը կցուցադրի Սուրբ Ծննդյան օրը՝ հունվարի 6-ին։ «Լայն դահլիճներն կամ տեղի քանդակն, կամ տեղը» ասում է հեղինակը։ Հաջողություն ցանկանանք՝ ակնկալելով բարձրարվեստ ստեղծագործություն։

Ա. Հ.

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՐԱՆՍԻԱ-98

Ընտրարշավ-96-ը հասեց վերջնագիծը, բայց խորհելու տեղիք տվեց մի շարք հավաքականների մարզիչներին

Պորտուգալացիները կրկին սայթաքեցին եւ դժվարին կացությունում հայտնվեցին

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ,

Հանգստյան օրերին կայացան ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության եվրոպական գոտու ընտրական մրցաշարի հերթական տուրի հանդիպումները։ Կանաչ խաղադաշտերում հարաբերությունները որոշեցին 5–9-րդ ենթախմբերում ընդգրկված հավաքականները։ Եվրոպական մյուս խմբերի թիմերը մրցաշրջանը ավարտել էին մեկ ամիս առաջ։

Բնականաբար, հայ ֆուտբոլասերներին առաջին հերթին հետաքրքրում են 9-րդ ենթախմբում ծավալված իրադարձությունները, քանզի այստեղ հանդես է գալիս նաեւ Հայաստանի ազգային հավաքականը։ Այստեղ մրցեցին ուղեգրերի հիմնական հավակնորդները՝ Պորտուգալիայի եւ Գերմանիայի հավաքականները։ Գերմանացիները Լիսաբոնի խաղադաշտ էին դուրս եկել վնասվածքների պատճառով մի շարք առաջատար խաղացողների բացակայությամբ։ Կազմի հետ կապված խնդիրները առայժմ թույլ չեն տալիս Եվրոպայի չեմպիոններին ընտրական մրցաշարը հանգիստ [illegible] անցկացնել։ Հինգ շաբաթ առաջ գերմանական հավաքականը չկարողացավ սեփական հարկի տակ կոտրել համառ հյուսիսիռլանդացիների դիմադրությունը, այժմ էլ 0–0 հաշվով բավարարվեց պորտուգալացիների հետ մրցամարտում։ Թեեւ, սկզբում Գերմանիայի հավաքականի խաղը, որը հանդես էր գալիս առանց Հեսլերի, Կանի, Բիրհոֆի եւ Հյոլցերի, դիտվում էր տանտերերից ավելի գերադասելի։ Պորտուգալացիներից աչքի ընկավ «Պարմայի» փորձառու դարպասապահ Վիտոր Բային։ Իսկ ընդմիջումից հետո լավ տպավորություն թողեցին նաեւ պորտուգալացի մյուս ֆուտբոլիստները՝ Ռույ Կոստան, Ժոաո Պինտուն, Ֆիգուն եւ փոխարինման դուրս եկած Կադեշեն։ Պորտուգալացիների գրոհները հաջորդում էին միմյանց, անընդհատ լարվածության մեջ պահելով գերմանացի պաշտպաններին։ Վերջիններս պատասխանում էին սուր հակագրոհներով։ Բայց եւ դաշտի տերերը արդյունքի հասնելու մի շարք գերազանց պահեր բաց թողեցին։ Հիշարժան էր 65-րդ րոպեն, երբ Ժոաո Պինտուն խաբելով 5 պաշտպանների, մտավ տուգանային հրապարակ, բայց նրա հարվածից հետո գնդակն անցավ ձողափայտի կողքով։ Թերեւս 0-0 հաշիվը կարելի է գրանցել գերմանացիների օգտին։

Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականի հաղթանակը (2-0) Ալբանիայի ընտրանու նկատմամբ ազդեց 9-րդ ենթախմբի մրցաշարային աղյուսակում թիմերի դասավորվածության վրա։

5–րդ ենթախմբում, որի առաջատարն է Ռուսաստանի հավաքականը, բուլղարացիներն արտագնա խաղում 3-1 հաշվով հաղթեցին Կիպրոսի հավաքականի ֆուտբոլիստներին։ Այս հանդիպման արդյունքը փոքր ինչ անակնկալ է, եթե հաշվի առնենք, որ կիպրացիները մեկ ամիս առաջ հաղթել էին իսրայելցիներին։ Վերջիններս նվազագույն 1-0 հաշվով պարտության մատնեցին Լյուքսեմբուրգի պատվիրակներին։

6-րդ ենթախմբի առաջատար Հարավսլավիայի հավաքականն իր հաշվին ունենալով 4 հաղթանակ, հյուրընկալվեց Իսպանիայի թիմին, որն արդեն 2 տարի պաշտոնական մրցամարտերում չի ճաշակել պարտության դառնությունը։ «Սանտյագո Բեռնաբեու» մարզադաշտում եւս խաղանացիները հրաշալի անցկացրեցին հանդիպումը։ Նրանք հիանալի կոմբինացիոն խաղի շնորհիվ 90 րոպեներն էլ հզոր գրոհային ոճով խաղացին։ 18-րդ րոպեին Լուիս Էնրիկեն փայլուն փոխանցմամբ գրոհի դուրս բերեց Ալֆոնսոյին, որի դեմ կոպիտ խաղաց պաշտպան Ձուկիչը։ 11 մ տուգանային հարվածը անվրեպ իրացրեց Գվարդիոլան, որի ուժգին հարվածից հետո դարպասապահ Կոժիչը ստիպված էր գնդակը դուրս բերել դարպասից։ Սակայն, հարավսլավացիները չընկճվեցին եւ արդեն մի քանի րոպե անց ցնցվեցին խաղանացի ֆուտբոլիստները։ Ստոյկովիչի փոխանցումից հետո գնդակը «գտավ» այս մարզադաշտին քաջ ծանոթ «Ռեալի» կազմում հանդես եկող Պրեդրագ Միյատովիչին։ Թվում էր, թե վերջինիս հարվածից հետո գնդակը պետք է հայտնվի ցանցում, բայց դրությունը փրկեց պաշտպան Ալկորտան, որն այն հետ մղեց դարպասային գծից։ 37-րդ րոպեին Գվարդիոլայի «հեռահար» փոխանցումից հետո իր 4-րդ փորձը արդյունավետ ավարտեց Ռաուլ Գոնսալեսը, որն էլ վերջակետ դրեց այս լարված մրցամարտին 2–0։ Այս ենթախմբում դրությունը այնքան էլ պարզ չէ, քանզի առաջատարների վեճին ուզած պահի կարող են միջամտել Չեխիայի եւ Սլովակիայի հավաքականները։

7-րդ ենթախումբը, թվում է, գտել է իր վստահ առաջատարին։ Ամեն դեպքում, երրորդ անընդմեջ հաղթանակը տոնած Հոլանդիայի հավաքականը ապացուցեց, որ իր հիմքը կազմող «Այաքսի» անհաջողությունները ազգային առաջնությունում լիովին կոմպենսացվում են միջազգային ասպարեզում։ Հոլանդացիների կոմբինացիոն, գրագետ խաղը եւ գերազանց ֆիզիկական պատրաստվածությունը բելգիացիներին հաղթանակի ոչ մի հնարավորություն չթողեցին։ Հոլանդացի ֆուտբոլիստները, օգտվելով հարեւան երկրի հավաքականի պաշտպանությունից եւ միաժամանակ օգտագործելով կայծակային անցումներ, երբեմն անդադար գնդակ ուղարկեցին բելգիացիների դարպասը, իսկ նրանց «աստղ» դարպասապահ Վան դեր Սաարը, կարծես «կողպել» էր սեփական դարպասը։ Բելգիացիներին չօգնեց նույնիսկ վերջերս այս երկրի հպատակություն ստացած բրազիլացի Լուիս Միգել Օլիվեյրան։ Հանդիպման հաշիվը բացվեց 25-րդ րոպեին, երբ խաղընկերների փայլուն փոխանցումը եզրափակեց Դեննիս Բերգկամպը։ Չթողնելով մրցակիցներին ուշքի գալ, Զեեդորֆը խորամանկորեն խաբս տվեց պաշտպան Էրիկ Վան Միլլերին եւ 4 րոպե անց գնդակը ուղարկեց դարպասի վերին անկյունը։ Դաշտի տերերը դիմադրում էին ինչպես կարող էին, սակայն նրանց «տագնապի ղողանջը» չբարձրացրեց նույնիսկ Բելգիայի թագավոր Ալբերտ II-ի ներկայությունը։ Ժամանակ առ ժամանակ նրա հպատակները կորցնում էին ինքնատիրապետումը եւ, մոռանալով միապետի ներկայության մասին, իրենց բացահայտ կոպտություն էին թույլ տալիս։ Նման միջադեպերից մեկից հետո էլ դաշտից հեռացվեց Ռենկեն։ Իսկ խաղավերջում բելգիացի Ֆիլիպ Ալբերը ձեռքերով կոպտորեն կասեցրեց հարվածային գիծ դուրս եկած Մարկ Օվերմարսի անցումը, որի համար նրա թիմը պատժվեց 11 մ տուգանային հարվածով։ Այն անվրեպ իրացրեց Վիմ Յոնկը, մեծ վերջակետ (կամ հարցական) դնելով հանդիպմանը։ Իրենց թիմի հաղթանակը աշխույժ նշեցին հոլանդացի ֆանատները, որոնք խմբակային ցույց էին կազմակերպել Բրյուսելի կենտրոնական «Գրան պլաս» հրապարակում, ձգտելով ամեն կերպ ցուցադրել իրենց ազգային պատկանելությունը։ «Նարնջագույն» ֆուտբոլասերներին կարելի էր առանց դժվարության տարբերել յուրահատուկ մարզազգեստների եւ Heineken գարեջրի շնորհիվ։ Երեւի թե սա ամենամեծ վիրավորանքն էր Բելգիային, որը մոտ 400 տեսակի գարեջուր է արտադրում։ Իսկ առավել անսանձ 90 մարզասերները ձերբակալվեցին ոստիկանության կողմից։

Նույն ենթախմբում Ուելսի եւ Թուրքիայի հավաքականների մրցամարտն ավարտվեց 0–0 հաշվով։

8-րդ ենթախմբի առաջատար Մակեդոնիայի հավաքականը սեփական խաղադաշտում անսպասելի ջախջախիչ պարտություն կրեց Ռումինիայի ընտրանուց (0–3)։

Այսպիսով, եվրոպական հավաքականները գրեթե ավարտեցին այս տարվա ընտրարշավը։ Մրցաշրջան-96-ին վերջակետ կդնի դեկտեմբերի 18-ին կայանալիք Մալթա–Իսպանիա հանդիպումը։

1-ին ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Հունաստան	4	2	1	1	7-3	7
2. Դանիա	2	2	0	0	4-1	6
3. Խորվաթիա	2	1	1	0	5-2	4
4. Բոսնիա	3	1	0	2	3-8	3
5. Սլովենիա	3	0	0	3	1-6	0

2-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Անգլիա	3	3	0	0	7-1	9
2. Իտալիա	2	2	0	0	4-1	6
3. Լեհաստան	2	1	0	1	3-3	3
4. Վրաստան	2	0	0	2	0-3	0
5. Մոլդովա	3	0	0	3	2-8	0

3-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Նորվեգիա	3	3	0	0	9-0	9
2. Հունգարիա	3	2	0	1	4-3	6
3. Շվեյցարիա	3	1	0	2	3-4	3
4. Ադրբեջան	3	1	0	2	1-8	3
5. Ֆինլանդիա	2	0	0	2	2-4	0

4-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շոտլանդիա	4	3	1	0	6-0	10
2. Ավստրիա	3	2	1	0	3-1	7
3. Շվեդիա	4	2	0	2	7-4	6
4. Բելառուս	4	1	1	2	3-7	4
5. Էստոնիա	3	1	0	2	1-4	3
6 Լատվիա	4	0	1	3	3-7	1

5-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռուսաստան	3	2	1	0	9-1	7
2. Իսրայել	4	2	1	1	4-4	7
3. Բուլղարիա	3	2	0	1	6-4	6
4. Կիպրոս	3	1	0	2	3-7	3
5. Լյուքսեմբ.	3	0	0	3	1-7	0

6-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Հարավսլավ.	5	4	0	1	18-4	12
2. Իսպանիա	4	3	1	0	12-3	10
3. Սլովակիա	4	3	0	1	12-5	9
4. Չեխիա	3	1	1	1	6-1	4
5. Ֆարեր. կղզ.	5	0	0	5	5-22	0
6. Մալթա	3	0	0	3	0-18	0

7-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Հոլանդիա	3	3	0	0	13-2	9
2. Ուելս	5	2	1	2	13-10	7
3. Բելգիա	3	2	0	1	5-4	6
4. Թուրքիա	3	1	1	1	8-2	4
5. Սան Մարի.	4	0	0	4	0-21	0

8-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռումինիա	3	3	0	0	10-0	9
2. Մակեդոնիա	5	2	1	2	15-8	7
3. Իռլանդիա	3	2	1	0	8-0	7
4. Լիտվա	2	1	0	1	2-3	3
5. Իսլանդիա	4	0	2	2	1-7	2
6. Լիխտենշ.	3	0	0	3	1-19	0

9-րդ ենթախումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Պորտուգալ.	5	2	2	1	5-2	8
2. Ուկրաինա	3	2	0	1	3-2	6
3. Գերմանիա	3	1	2	0	6-2	5
4. Հս. Իռլանդ.	4	1	2	1	4-3	5
5. Հայաստան	4	0	3	1	3-7	3
6. Ալբանիա	3	0	1	2	1-6	1

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՍՊՈՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հայ ըմբիշները վերադարձան մեկ բրոնզե մեդալով

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հաղորդեցին, որ Իրանում կայացած ազատ ոճի ըմբշամարտի համաշխարհային ուսանողական 2-րդ առաջնությանը մասնակցած 16 երկրների պատվիրակների թվում էին նաեւ հայ ըմբիշները։ Մրցաշարում Հայաստանի մարզական պատիվը պաշտպանեցին Ֆիզիկական կուլտուրայի պետական ինստիտուտի 3 սաները։ Նրանցից առավել հաջող հանդես եկավ Հարություն Կուրղինյանը, որը 82 կգ քաշային կարգում կրելով միայն մեկ պարտություն, բարձրացավ պատվո պատվանդանի 3-րդ աստիճանին։ Իր համար անսովոր 52 կգ քաշային կարգում հանդես եկավ Ռուդիկ Մաղաքյանը, որը հիմնականում գոտեմարտում է 48 կգ քաշ ունեցող ըմբիշների հետ։ Փորձը այնքան էլ հաջող չստացվեց, քանզի Մաղաքյանը գրավեց 5-րդ հորիզոնականը։ Կարեն Սիմոնյանը (90 կգ) եզրափակեց լավագույն տասնյակը։ Ավելացնենք, որ առաջնության գլխավոր մրցավարն էր Ասլան Ղազարյանը։

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Միջազգային ֆեդերացիան բեկումնային որոշումներ ընդունեց

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնեցին, որ օրերս Աթենքում կայացած ծանրամարտի միջազգային ֆեդերացիայի հավելյալ ընտրական համագումարի աշխատանքներին մասնակցեցին նաեւ ծանրամարտի հանրապետական ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Հենրիկ Գրիգորյանը, Ֆիզիկական կուլտուրայի պետական ինստիտուտի դոցենտ Գալուստ Աղիզյանը եւ Հայաստանի երիտասարդական հավաքականի ավագ մարզիչ Ռոբերտ Հովհաննիսյանը։ Տեղի ունեցած ընտրություններում ծանրամարտի միջազգային ֆեդերացիայի նախագահի պաշտոնում կրկին վերընտրվեց ավստրիացի Գոտֆրիդ Շյոդլը։ Համագումարի որոշմամբ, 2000 թվականի Սիդնեյի օլիմպիական խաղերի ծրագրում կընդգրկվի կանանց ծանրամարտը։ Նախատեսվում է կրճատել թե տղամարդկանց եւ թե կանանց քաշային կարգերը։ Սակայն, այս հարցը վերջնական լուծում կստանա 1997 թ. մայիսին կայանալիք ֆեդերացիայի հերթական համագումարում։ Փոփոխություններ են մտցվել նաեւ հակադոպինգային կանոնակարգում։ Այսուհետ, արգելված դեղամիջոց օգտագործած մարզիկը առաջին անգամ կորակազրկվի 2 տարով, իսկ եթե նման միջադեպը կրկնվի, ապա նա ստիպված կլինի ցմահ թողնել մեծ սպորտը։

Շաշկու կանանց առաջնությանը մասնակցեց մեկ մարզուհի

Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատիստների կենտրոնական տանը ավարտվեց միջազգային շաշկու հանրապետության կանանց եւ տղամարդկանց առաջնությունը, որին մասնակցեցին 13 շաշկիստ եւ միայն... մեկ մարզուհի։ Տղամարդկանց մրցաշարում 13 հնարավորից վաստակելով 12,5 միավոր՝ չեմպիոն հռչակվեց սպորտի վարպետ Ռուբեն Խաչիկյանը։ Վարպետության թեկնածուներ Սուրեն Դավթյանը (11,5 միավոր) եւ Կամո Ղուկասյանը (10 միավոր) համապատասխանաբար գրավեցին երկրորդ եւ երրորդ տեղերը։ Առաջնության միակ կին մասնակից Մարինե Մարգսյանը 9,5 միավորով 4-5 տեղերը կիսեց Ռազմիկ Եղյանի հետ։

Առաջատարները չզիջեցին դիրքերը

Ավարտվեց բադմինտոնի Երեւանի անհատական առաջնությունը, որին մասնակցեցին 18 աղջիկներ եւ 21 տղաներ։ Կրկին իրենց հավասարը չունեցան հանրապետության առաջատար մարզիկները, որոնք էլ առաջինը ճանաչվեցին բոլոր մրցաձեւերում։ Տղամարդկանց մենախաղերում Հայկ Միսակյանը երկու խաղափուլերում առավելության հասավ Արմեն Առաքելյանի նկատմամբ։ Կանանց եզրափակչում ուժերը չափեցին Ժաննա Մանասյանը եւ Արփինե Հայրապետյանը։ Հաղթանակը ուղեկցեց Ժաննային, որն էլ հաղթեց 2-0 հաշվով։ Զուգախաղերում Հայկ Միսակյան-Գարիկ Մովսիսյան զույգը առավելության հասավ Արմեն Առաքելյան–Հարություն Գաբրիելյան երկյակի նկատմամբ, իսկ Ալվարդ Հովսեփյանը եւ Արփինե Հայրապետյանը հաղթեցին Մարիամ Մուրադյանին ու Ժաննա Մանասյանին։ Խառը զուգախաղերում հաջողությունը ուղեկցեց Ալվարդ Հովսեփյան-Արմեն Առաքելյան զույգին, որը 2-0 հաշվով պարտության մատնեց Արփինե Հայրապետյանին եւ Հայկ Միսակյանին։ Առաջնության ավարտից հետո, հաղթողները պարգեւատրվեցին մայրաքաղաքի մարզպետարանի մշակույթի, երիտասարդության եւ սպորտի բաժնի կողմից սահմանված դրամական մրցանակներով։ Անցնող տարվա վերջին օրերին անգործ չեն մնա հայ բադմինտոնիստները։ Դեկտեմբերի 23-ից հունվարի 7-ը Ծաղկաձորի օլիմպիական մարզաբազայում ուսումնամարզական հավաք կանցկացնեն Հայաստանի կանանց եւ տղամարդկանց հավաքականները, որոնք կնախապատրաստվեն հունվարի 9-12-ը Ֆրանսիայում կայանալիք Եվրոպայի մեծահասակների առաջնությանը։

Գերմրցաշարում երկիշխանությունը վերածվեց եռիշխանության

Կանարյան կղզիների (Իսպանիա) մայրաքաղաք Լաս Պալմասում կայացան շախմատի ավանդական գերմրցաշարի 5-րդ տուրի մրցամարտերը։ Այս տուրի, ինչպես նաեւ ողջ մրցաշարի, կենտրոնական պարտիան ՖԻԴԵ-ի գծով աշխարհի չեմպիոն Անատոլի Կարպովի եւ արհեստավարժ շախմատային ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովի երկար սպասված մրցամարտն էր։ Հանդիպումից առաջ Կարպովը թղթակիցներին հայտնեց, որ օրերս ինքը եւ Կասպարովը համաձայնել են անձամբ հանդիպել առաջիկա մրցամարտի մանրամասները պայմանավորվելու համար։ Ինչ վերաբերում է հանդիպման շախմատային մասին, ապա կողմերը առանց ընդհանուր հայտարարի եկան, այն խաղաղ արդյունքով ավարտելով։ Դրանով իսկ ավելի գրգռվեց երկու «գերաստղերի» հանդիպման շուրջ բորբոքված հետաքրքրությունը։ Ոչ-ոքի ավարտվեց նաեւ հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդի եւ բուլղարացի Վեսելին Թոպալովի պարտիան։ Տուրի միակ արդյունավետ խաղը կայացավ ուկրաինացի Վասիլի Իվանչուկի եւ ռուս Վլադիմիր Կրամնիկի միջեւ։ Իվանչուկը կարողացավ հաղթել մրցակցին։ Այսպիսով, 5 հնարավորից 3-ական միավոր են վաստակել Կասպարովը, Անանդը եւ Իվանչուկը, որոնք էլ կիսում են առաջին տեղը։

FULBRIGHT SCHOLAR PROGRAM

APPLICATIONS ARE NOW BEING ACCEPTED FOR THE 1997/98 FULBRIGHT SCHOLAR PROGRAM. CANDIDATES MUST POSSESS A DOCTORAL DEGREE (OR EQUIVALENT PROFESSIONAL TRAINING AND EXPERIENCE) AND ENGLISH PROFICIENCY SUFFICIENT TO CONDUCT RESEARCH OR TO LECTURE IN THE UNITED STATES.

CANDIDATES WILL BE CONSIDERED IN THE FOLLOWING FIELDS:

1. POLITICAL SCIENCE, INTERNATIONAL RELATIONS, AND LAW
2. AMERICAN STUDIES (HISTORY, LITERATURE, SOCIETY OR CULTURE OF THE UNITED STATES)

APPLICATION FORMS MAY BE OBTAINED FROM THE USIS OFFICE AT THE US EMBASSY, MARSHAL BAGHRAMIAN 18 OR THE IREX OFFICE, AT THE UNION OF ARMENIAN ARCHITECTS, MARSHAL BAGHRAMIAN 17, 2ND FLOOR.

FOR FUTURE INFORMATION OR TO SUBMIT APPLICATIONS, PLEASE CONTACT THE USIS OFFICE AT 52-46-61, OR IREX AT 56-12-15.

APPLICATION DEADLINE IS JANUARY 31, 1997

«ՄԵԼԼԱԹ» ԲԱՆԿԸ ՁԵՐ ԲԱՆԿՆ Է

«ՄԵԼԼԱԹ» ԲԱՆԿԻ ԵՐԵՎԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ
ԲԱՐԵԽՂՃՈՒԹՅՈՒՆ, ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ, ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկը ֆիզիկական և իրավաբանական, ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ անձանցից ընդունում է ժամկետային ավանդներ հետևյալ տարեկան տոկոսադրույքներով.

	ԱՄՆ դոլարով	ՀՀ դրամով
■ 3 ամիս+1 օր	9 տոկոս	30 տոկոս
■ 6 ամիս +1 օր	10,5 տոկոս	36 տոկոս
■ 9 ամիս+1 օր	11,5 տոկոս	42 տոկոս
■ 1 տարի+1 օր	13 տոկոս	48 տոկոս

■ 1 տարուց ավել երկկողմանի պայմանավորվածությամբ

Բացելով ժամկետային ավանդի հաշիվ մեր բանկում, դուք հնարավորություն կունենաք օգտվելու հետևյալ առավելություններից.

- ավանդի դիմաց հաշվարկվող տոկոսագումարի ամենամսյա վճարում կամ խնայողական հաշվին մուտքագրում
- կայուն ավանդների խնայողական հաշվին մուտքագրված տոկոսագումարին ևս հասնում է տոկոսադրույք
- ժամանակավոր վարկի հատկացում Ձեր կայուն ավանդի 80 տոկոսի չափով
- ձեր հաշիվների գաղտնիության պահպանում
- համատեղ հաշիվների բացում
- խոշոր գումարների առկայության դեպքում մատուցվող ծառայությունները կկատարվեն զեղչով

Հասցեն՝ ՀՀ, ք. ԵՐԵՎԱՆ, ՓԱՎՍՏՈՍ ԲՈՒԶԱՆԴԻ 1

«ԱՅԱՔՍ»

ՖԻՐՄԱՆ ՁԵԶ ՀԱՄԱՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է ԱՄԱՆՈՐՅԱ ՏՈՆԱԿԱՆ ՇՐՋԱԳԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԻՊՐՈՍ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 21-ԻՑ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 4-Ը ԵՎ
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 28-ԻՑ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 4-Ը

**** հյուրանոցներ բոլոր հարմարություններով
Հրաշալի Միջերկրական ծովափ
հաճելի ժամանց բոլոր տարիքների համար

ԱՄԵՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ «ԱՅԱՔՍ»-Ը ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

ՀԱԼԵՊ-ԲԵՅՐՈՒԹ

7-օրյա հանգստի, որտեղ դուք կապահովվեք բարձրակարգ հյուրանոցներով, սննդով՝ 2 անգամ

Ֆիրման ձեզ ցանկանում է հաճելի ժամանց և շահավետ գնումներ

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 43/ա ՀԵՌ. 538845, 531573

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԳՆԵՐՆ ԱՆՀԱՄԵՄԱՏ ԱՎԵԼԻ ՑԱԾՐ

Ծաղկաձորում, Կեչառիսի պատմական եկեղեցու համալիրի հարևանությամբ գտնվող հանգստյան տունը Ձեզ հնարավորություն է ընձեռում ամանորյա օրերն ու ձմռան հանգիստն անցկացնելու գեղեցիկ բնության գրկում: Ձեզ կտրամադրվեն ջեռուցվող սենյակներ և կահավորված համարներ նաև շենքում, շուրջօրյա էլեկտրականությամբ, տաք և սառը ջրամատակարարումով:

Ձմեռային հանգստի սիրահարներին կտրամադրվեն դահուկներ, սահնակներ և փոխադրամիջոց մինչև ճոպանուղի հասնելու համար:

Ցանկության դեպքում զանգահարել 52-32-05 կամ Ծաղկաձոր. 28-66-68 հեռախոսահամարներով

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք: Հեռախոսներ՝ 58-18-41, 52-30-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան, ավտոտնակով, Արաբկիրի փողոցում:

ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝ 25-11-87, 58-18-41

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նորքի IV-րդ զ.-ի 2 սենյականոց բնակարանը փոխանակում եմ 3 սենյականոցի հետ կամ վաճառում:

ՀԵՌ.՝ 64-02-21

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

յուղի վանդակներ նախատեսված մինչև 5000-ի համար: Զանգահարել 58.18.41, ժամը 14-ից հետո:

Վաճառվում է

Երեք սենյականոց լավ վերանորոգված բնակարան Ավան-Առինջում, 14 հարկանի շենքի 6-րդ հարկում: Ունի երկու ավտոտնակ:

Հեռ. 53-37-39, 53-88-22

Հայտարարություն

Դեկտեմբերի 17-ին, ժ. 14.00-ին Հակոբ Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի շենքում տեղի կունենա հանդիսություն, նվիրված Հայ Յեղափոխական Դաշնակցության 106-ամյակին:

Մուտքն ազատ է:

ՀՅԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Գ. Մ.

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով և երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաև մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել
27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

ALLIANCE Co. Ltd.
ԱԼԻԱՆՍ ՍՊԸ

«Ալիանս» ՍՊԸ-ն արդյունաբերական ձեռնարկություններին, կազմակերպություններին, հիմնարկներին և ֆիզիկական անձանց առաջարկում է իր ծառայությունը, շուկայականի համեմատությամբ մատչելի գներով վաճառել ներմուծվող ապրանքատեսակները.

№	Անվանումը	Չափի միավորը	Վաճառքի գինը (դրամ)
1.	Պոլիէֆիր ԼԱՔ հա. 1040 իր կոմպոնենտներով (համապատասխանում է ռուսական ստանդարտին)	15 կգ բալոն 1 կգ	18252 500 5050
2.	Ալիֆդային խեժ	գալոն	950
3.	Պարկետի լաք (լուծիչով)	210 կգ (մետաղյա տակառ)	
4.	Դերուպիկ Ֆասլաս (ԲԱՍՖ-գերմանական ֆիրմա)	1 կգ	750 85
5.	Պերլյուրիկեն	1 կգ	750
6.	Ձյութ № 4	(155 կգ) 1 կգ	1800
7.	Ացետոն 99.98 տոկոս	գալոն	20000
8.	Պաստ ջրանեկ «Կալե»	20 կգ	5050
9.	Սինթետիկ ներկ, սպիտակ	գալոն	1435
10.	Սինթետիկ ներկ, սպիտակ	կվարտա	1600
11.	Սինթետիկ ներկ, սպիտակ	կվարտա	2175
12.	Նիտրո ներկ (սեւ, սպիտակ)	գալոն	
13.	Անտիֆրիզ		1750
14.	Նիտրո ներկ, կանաչ, կարմիր, կապույտ, դեղին	կվարտա 1 հատ	66100
15.	Պատուհան պլաստմասսայից		1290 ԱՄՆ դոլար
16.	Օֆսեթ (Կանադա) 84 սմ լայն. 68 գր/մ	1 տ	11750
17.	Ֆաներա	1,20-2,40 հաստութ. 18մմ	1140
18.	Ֆաքսի թուղթ		

Հասցեն՝ Տոպգրիչների 9, բն. 36
Հեռ. 52.16.00, 58.98.49, 52.93.90 Ֆաքս՝ 56-51-02, AT&T 151-718

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ – ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 580167 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երևան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 2247. Տպաքանակ 4000. Ստորագրված է տպագրության 16. 12. 1996. Գինը 75 դրամ